



www.MinisterieVanPropaganda.org

In zijn door nietszeggendheid onthullende interview met "Vrij Nederland" (24/1/76) antwoordt de heer J. Teengs Gerritsen op de vraag: "Wat houdt uw contact met Prins Bernhard precies in. Wanneer is het begonnen?": "Ik praat niet over Prins Bernhard. Dat hoor ik niet te doen. Niet omdat er iets te verbergen is. Maar het is iemand die niet gevraagd kan worden, zoals ik, om zich te verantwoorden".

Men kan de heer T.G. prijzen om zijn diskretie tegenover een goed, zo nauw met hem verbonden vriend sinds bijna veertig jaren. Maar de konstitutionele problemen rond de Prins der Nederlanden in diens beweerde onmogelijkheid, zich te verantwoorden, ook al omdat hem blijkbaar "niet gevraagd kan worden", beheerst hij minder volmaakt.

II Dat is hem overigens nauwelijks aan te rekenen, want sinds de voormalige prins Bernhard von Lippe-Biesterfeld, binnenkort 40 jaar geleden, zijn intrede deed in het Nederlandse koninklijke huis en aldus in het Nederlandse staatsrecht, is het misverstand omtrent zijn konstitutionele positie permanent geweest.

III En aldus heeft de prins praktisch ongehinderd door welke aanspreekbaarheid en welke verantwoordingsplicht jegens de openbare buitenwereld dan ook, eerst als echtgenoot van de kroonprinses, sinds 1948 als echtgenoot van het staatshoofd, zijn eigen gang en de gang van anderen kunnen gaan.

IV De Grondwet regelt, dat het staatshoofd ("de Koning") "onschendbaar" is en dat de ministers verantwoordelijk zijn. Met andere woorden: alles wat de Koning(in) doet, valt onder de verantwoordelijkheid van de regering.

V Daarmee is het staatshoofd volledig afgeschermd tegen welke openbare verantwoordingsplicht dan ook.

VI De ministers zullen hem/haar altijd dekken, dan wel aftreden.

VII Maar terecht merkt de onlangs overleden staatsrechtgeleerde en journalist dr E. van Raalte in zijn "Het Koninklijk Huis en zijn leden" (Zwolle - 1966) op: "De ministers zijn...volledig vrij om ingeval hun inziens een lid van het Koninklijk Huis het staatsbelang heeft geschaad, op te treden en om, zo nodig, openlijk hieromtrent hun afkeuring kenbaar te maken.

Zij behoeven immers de niet-onschendbare leden van het Koninklijk Huis niet met hun verantwoordelijkheid te dekken". (p. 69)

VIII En even verder (p. 70) merkt hij nog op: "Het is buiten kijf, dat de gedragingen van de kroondrager, wat de ministeriële verantwoordelijkheid aangaat, totaal verschillen van die van de overige bedoelde personen (de overige leden van het Koninklijk Huis).

IX De kroondragers en de ministers zijn immers, en moeten dit zijn, ten aanzien van alles wat de openbare zaak raakt, naar buiten één. Dit geheel en al in tegenstelling tot allen die niet kroondrager zijn".

X Van Raalte vindt zelfs, dat "ook hier kan gelden, hoe dichter bij de Kroon hoe eerder noodzaak voor de ministers om wegens enige gedraging een bepaalde stap te ondernemen".

XI Men kan er staatsrechtelijk over twisten, wie "dichter bij de Kroon" staat: prins Bernhard of prinses Beatrix, het potentiële staatshoofd.

XII Maar dat prins Bernhard er uitermate dicht bij staat, mag met Van Raaltes woorden "buiten kijf" worden genoemd.

XIII De recente onthullingen in Washington, op 4 december 1975 voor het eerst naar buiten gebracht door de "Wallstreet Journal", over verdachte financiële transacties tussen de vliegtuigfabriek Lockheed en de Nederlanders Meuser, Teengs (Gerritsen en prins Bernhard, hebben begrijpelijkerwijs in brede kring nieuwe ongerustheid doen ontstaan omtrent de prins.

XIV Of de tot dusverre geuite en eventuele andere beschuldigingen door de Amerikanen

se Senaatscommissie zullen worden bevestigd, moet nog worden afgewacht. Zo er ooit vanuit die hoek klaarheid zal worden geboden en de zaak niet in één der vele doofpotten wordt gestopt.

Maar ongeacht die vraag, voor zover zij de Amerikaanse Volksvertegenwoordiging betreft, blijft er de eigen verantwoordelijkheid van de bevoegde Nederlandse organen, primair de Staten-Generaal en de regering.

Zal daar ook dit keer passiviteit naar buiten de hoogste wijsheid worden geacht?

"Oók dit keer", zeggen wij met nadruk. Want sinds Bernhard Von Lippes verloving met Juliana in de zomer van 1936 bekend werd gemaakt, is de nieuwe Prins der Nederlanden omstreden geweest: in zijn gedragingen; in zijn constitutionele positie. En nimmer is door hem of namens hem, met ook maar enig authentiek stuk op tafel, verantwoording afgelegd voor die omstreden gedragingen. Door-gaans met een (vals) beroep op zijn positie als lid van het Koninklijk Huis.

Wanneer wij hier een serie artikelen beginnen, die een eerste inzicht willen geven in deze veertigjarige geschiedenis, beogen we daarmee niet een misplaatste campagne tegen iemand, die zich volgens heersende opvattingen niet zou kunnen verdedigen. Wij wensen met de inventarisatie van zoveel opmerkelijks en verontrustends omtrent een zo hoog geplaatst Nederlander, bevolking, parlement, regering de levensgrote vraag voor te leggen, of het ooit de bedoeling van Grondwet en staatsrecht kan zijn geweest, zóveel politieke, economische, militaire activiteit van een Prins der Nederlanden met de mantel der monarchale liefde te bedekken.

De Lockheed-affaire, waarin zelfs via de persoon van één der hoofdfiguren, de bankdirecteur Gunther Frank-Fahle het (nazi-) Duitse verleden van prins Bernhard opnieuw aan de orde wordt gesteld, lijkt ons voldoende reden tot een onderzoek.

Toen op 8 september 1936 via radio en pers de verloving bekend werd gemaakt tussen prinses *Juliana van Oranje Nassau* en prins *Bernhard von Lippe Biesterfeld*, wisten maar weinig stervelingen in het Koninkrijk der Nederlanden, wie zijn intrede in de familie Oranje deed.

Er waren uiteraard onmiddellijk de door de RVD klaar gemaakte biografieën. Tal van bladen zonden hun speciale verslaggevers uit op eigen informatie - *De Telegraaf* was ook toen reeds een actief jager op royal "human" stories - en steeds kwam daarbij naar voren, hoe deze 25-jarige sportieve prins uit een oud, zij het verarmd, vorstelijk geslacht stamde, en hoe hij „na enige jaren van economische studiën”, „in dienst is getreden bij de IG-Farben, het grote chemische wereldconcern.

De jonge Prins, die de Fransche taal volkomen beheerscht, werd geruime tijd gedetacheerd bij het Franse filiaal.

Ook heeft hij later gewerkt op het hoofdkantoor in Berlijn en naar onze korrespondent in Berlijn meldde, was hij met 1 dezer (september) door de maatschappij naar Den Haag overgeplaatst" 1).

Het *Algemeen Handelsblad* had het over "de IG-Farben, op welks Parijsche en Berlijnsche kantoren hij een taak heeft gevonden". 2).

Een Duitse bron schreef: de Prins "zou zeker binnen enkele jaren tot een leidende rol bij het IG-Farben-concern zijn opgeklommen, wanneer de voorzienigheid de bekoorlijke, hoogst aantrekkelijke Prinses Juliana niet op zijn weg geplaatst had" 3)

1) Het Vaderland van 8/9/36 A

2) Algemeen Handelsblad van 8/9/36 A

3) Prins Bernhard - Het vorstelijk Huis zur Lippe-Biesterfeld - door prof. dr. G. Freiherr von Epostein en Hofrat Max Staercke - Utrecht MCMXXXVI, p. 182

De Telegraaf konstateerde, dat "de moderne Prins niet meer de sprookjesprins van vroeger (is) - hij staat met beide voeten op de bodem der realiteit.

Een moderne prins is Bernhard...vijf-en-twintig jaar... en een betrekking gezocht en gevonden. Bij de IG-Farben...(en dat) niet vanwege zijn mooie ogen of zijn glimlach of zijn prinselijke titel. Een Frans bureau van een wereldconcern kan prins en hertogen en groothertogen krijgen, aan iedere vinger tien". 4)

Een kleine dertig jaar later bevestigt Bernhards geautoriseerde biograaf *Alden Hatch* zonder reserve de hoog gestemde beschouwingen uit de prinselijke verlovingsstijd over zijn IG-Farben-positie: "Voor Bernhard lagen de zaken niet zo eenvoudig. Hij was zeer eerzuchtig en had een duidelijke voorstelling van de vele beperkingen die het leven van de echtgenoot van de koningin kenmerkten.

Hij was van mening dat hij een schitterende toekomst tegemoet ging bij de IG-Farben"; en: Bernhard „deed zijn werk (voor IG-Farben, K.) zo goed, dat dr. Passarge zei: "Als je niet de een of andere domme streek uithaalt, zul je waarschijnlijk voor je dertigste jaar al directeur zijn".

Korte tijd daarna werd hem deze toezegging schriftelijk gedaan". 5)

Wie wil weten, hoe deze Farbenmaarschalksstaf in Bernhards ransel hem voor zeer nuuchtere materiale dilemma's plaatste, mogen we verwijzen naar het artikel van ondergetekende in *De Nieuwe Stem* van december 1965 onder de titel *Hoe trouwt men een Kroonprinses?* Hier en thans interesseert ons meer, wát dan wel de precieze verhoudingen waren tussen de nieuwe prins der Nederlanden en het grootste chemische concern ter wereld - niet ten onrechte noemde de Duitse auteur *Heinz Wickel* in 1932 zijn land al *IG-Deutschland*, dat toen reeds vier jaar onder de politieke vleugels van het Derde Rijk zijn expansie bedreef in een wereld van complete kapitalistische crisis en ontredde. 6)

Zou men de redenatie van de geeëerde dr. Passarge, Bernhards Parijse IG-Farbenchef, willen volgen, dan was de verlovings met de kroonprinses der Nederlanden een „domme streek". Immers: de bevordering tot „Directeur" van de een of andere IG-Farbendochter kon nu niet doorgaan. Het was zelfs zó, dat de door *Het Vaderland* gemelde overplaatsing naar Den Haag - bedoeld werd: Amsterdam, waar de IG-Farbenvestiging NV Hollandsche Koopmansbank zetelde - per 1 september 1936 niet meer kon worden geëffektueerd.

Zoals een boezemvriend-van-de-prins-tot-op-de-dag-van-vandaag-toe, de Engelse journalist en Intelligence-man *Sefton Delmer*, het vertelt, aan de komst van de jonge Lippe naar Nederland in het kader van de afspraak met IG-Farben zat een aspekt, dat mij mijzelf deed afvragen of de Herren Direktoren van de IG-Farben hun relatie met de Prins..... niet hoopten uit te buiten. Want dr. Max Ilgner, Benno's chef bij de IG-Farben, zorgde voor een baantje bij de Hollandse Koopmans Bank in Amsterdam... Hij zou privés krijgen over Nederlandse economie en industrie van IG-Farbenexperts in Nederland..... Zijn baan bij de Koopmans Bank duurde..... maar een paar weken. Benno realiseerde zich de politieke gevaren van een voortgezette verbinding - hoe onbeduidend ook! - met IG-Farben. In plaats daarvan ging hij bij de Nederlandse Handels Maatschappij (tegenwoordig, na fusie met de Twentsche Bank, Algemene Bank Nederland - K.) om, liever dan van Duitsers, van Nederlanders het Nederlandse bankwezen en de handel te leren kennen." 7)

4) De Telegraaf van 10 9 36 A

5) Alden Hatch: Prins Bernhard - zijn plaats en functie in de moderne monarchie - Amsterdam MCMLXII, p. pag 59

6) Heinz Wickel: IG-Deutschland - Ein Staat im Staate - Berlin 1932. Zie ook: Fall 6 - Der IG-Farben-Prozess - Berlin 1970, pag 18

7) Sefton Delmer: De Duitsers en Ik - Utrecht 1963, p.270-271.

Keurkorpsen SA en SS

Aan het Nederlandse publiek is deze ingewikkelde problematiek destijds praktisch geheel voorbij gegaan. Het werd vergast op de Lippe Detmold Marsch; op berichten over 's prinsens jagerskwaliteiten (met zijn broer Aschwin had hij in Gortel 33 wilde zwijnen „buitgemaakt”); op 's prinsen tochtje met de kruiser „De Ruyter”; op 's prinsen bezoek aan Hoogovens NV; op de „Marche joyeuse” die de heer *A. Heuwekemeijer* aan het jonge paar opdroeg; en op het nieuws van de eerste steen die Bernhard legde voor het sterrekundige observatorium van de NV Philips. Toch verliep ook naar buiten de onverwachte komst van een Duitse prins aan het het Nederlandse hof niet geheel zonder rimpelingen. Het bleek namelijk onontkoombaar om anno 1936 te vermelden, dat Bernhard van Lippe evenals zijn broer *Aschwin* deel had uitgemaakt van Hitlers keurkorpsen, zowel de SA als de SS. Bladen te linker zijde, zowel het zeer voorzichtige *Het Volk* (SDAP) als het openhartiger *Volksdagblad/De Tribune* (CPN), spraken afkeuring uit over de keuze van deze bepaald *niet-anti-fascistische* prins-gemaal. De bladen van wijlen de Arbeiderspers schreven reeds meteen:

„Wat..... de politieke zijde (van het huwelijk aangaat),..... weten wij de mening te delen van de overgrote meerderheid van het Nederlandse volk, wanneer wij deze verbintenis met een Duits vorstenhuis niet zonder zekere ongerustheid zich zien voltrekken..... In het buitenland zal deze verloving, voor wat de fascistische landen aangaat evenveel vreugde wekken, als zij in de democratische landen pijnlijke verwondering zal ontmoeten. Voor de internationale positie van Nederland lijkt ons dit het tegendeel van een voordeel.” 8)

Een nieuwe wenkbrauwfonds ontstond, toen enkele bladen uit Berlijn wisten te melden, dat „op 17 november (1936) een officiële plechtigheid plaats (zal) hebben, bestaande in de ontvangst van Prins Bernhard door Rijkskanselier *Adolf Hitler*, die hem bij deze gelegenheid op voorstel van de twee in deze aangelegenheid bevoegde rijksministers, namelijk de Rijksminister van Binnenlandsche Zaken en de Rijksminister van Buitenlandsche Zaken, *Von Neurath*, zal ontheffen van het Duitse staatsburgerschap. De plechtigheid zal door alle Duitse radiozenders worden uitgezonden en in alle Duitse bladen worden gepubliceerd.” 9)

Met name de *Nieuwe Rotterdamse Courant* tekende bij dit bericht aan: „Wij vragen ons af, of Prins Bernhard na deze plechtigheid inderdaad juridisch het Duitse staatsburgerschap zal hebben verloren”; immers: alleen naturalisatie krachtens de Nederlandse wet kon dat bewerkstelligen.

Het lichte rumoer in de pers en onbehagen in officieel Den Haag leidden overigens tot een ontvangst door Hitler van Bernhard achter gesloten deuren. Hitler deed dat in zijn gekombineerde „kwaliteit” van „Führer” en „Rijkskanselier”, als partij- en regeringsleider dus. 10)

Tot op de dag van vandaag is nimmer enige opheldering verschaft over hetgeen daar toen precies is gebeurd; en evenmin over het al dan niet bestaande verband tussen Bernhards bezoek aan Hitler en dat van *Mussert*, de NSB-Führer, precies één dag tevoren, op 16 november 1936, aan Hitler. 11)

8) Geciteerd uit de Haagse zusterkrant van *Het Volk*, Vooruit d.d. 8/9/36 A

9) *Het Vaderland* van 8/11/36 O

10) *Völkischer Beobachter* van 18/11/36

11) Merkwaardig is, dat de NSB-pers dit bezoek van *Mussert* nooit heeft gemeld en ook nooit op andere kranteberichten hierover heeft gereageerd., Zie ook: Mr. dr. J.G. van Maasdijk: *Andermaal schuldig*, Amsterdam 1946, p. 183

Ogenschijnlijk hebben wij met deze laatste vermeldingen de IG-Farben-problematiek verlaten, maar het veelsoortige afscheid nemen door de aanstaande prins der Nederlanden in Duitsland brengt ons wel degelijk op het hoofdthema, dat wij hier aan de orde willen stellen. De reeds geciteerde Sefton Delmer vertelt namelijk over een nog ander afscheid: dat van Bernhards Berlijnse SS-peloton en zijn Sturmführer *Walter Wunderlich* in het najaar van 1936. Wunderlich was korte tijd later één der officiële gasten bij het huwelijk van Juliana in Den Haag. Delmer, die zelf bij dit SS-afcheid aanwezig was, schrijft: „Het was een vrolijk feestje, vol democratische schouderklopjes, gelach en herinneringen. Het hoogtepunt kwam, toen de zoon van de caféhouder, die Bernhards kommandant was geweest - zijn naam was Walter Wunderlich - aankondigde dat hij Bernhard had gerapporteerd aan de SS-Reichsführer *Himmler* voor een grove fout tegen de SS-discipline. „Je hebt de verlovingswetten van de SS overtreden”, zei Wunderlich heel serieus. „Je bent in gebreke gebleven door niet aan mij, je meerdere, toestemming te vragen om te trouwen en mij de bewijzen van de arische geboorte van je toekomstige echtgenote te overhandigen”. Bernhard was een ogenblik uit het veld geslagen. Ik zag dat hij niet wist hoe hij dit stukje zwaar-op-de-handse nazi-humor moest aanpakken, SS-Sturmführer Wunderlich echter ging onverschrokken verder. „Wat je straf zal zijn, kan ik niet zeggen. Misschien verwijdering uit de SS, misschien promotie, misschien allebei!” Brullend gelach, handen schudden, nog meer schouderklopjes en nog meer bier”. (Wunderlich is volgens Delmer na de oorlog door toedoen van Bernhard zonder vorm van proces uit een geallieerd gevangenkamp voor SS-ers in België vrijgelaten) - 12)

Nooit opheldering verschaft

Deze bijzonderheden, met name het SS-lidmaatschap tot op de dag van deze ontvangst door zijn peloton in Berlijn, waren het Nederlandse volk toendertijd niet bekend (gemaakt). Er is ook na de publicatie van Delmer in 1962 nimmer van officiële zijde op gereageerd. Dus ook niet bij de bijzonder merkwaardige uitlating van Wunderlich inzake de „verwijdering uit de SS, misschien promotie, misschien allebei”.

Over Bernhards lidmaatschap van de nazi-organisaties is nooit officieel opheldering verschaft. Uit Delmers citaat, dat Wunderlich aan Himmler had gerapporteerd omdat Wunderlichs toestemming niet was gevraagd en hem Juliana's „arische” bewijzen niet waren overgelegd 13), kan men slechts konkluderen dat Bernhard inderdaad najaar 1936 nog lid van de SS was, althans onder de „wetten” van de SS viel. Uittreden uit de SS stond bovendien gelijk met het breken van de afgelegde eed; vandaar de bekende uitspraak: „eens SS, altijd SS”. Het is moeilijk

12) Delmer, p. 301 - Er zijn enkele opmerkelijke verschillen tussen de Nederlandse uitgave van Delmers boek en de Duitse versie, zoals die in *Der Spiegel* van 9 mei 1962 is afgedrukt. Op het in de tekst van ons artikel afgedrukte punt is in de Nederlandse uitgave een voetnoot toegevoegd, die luidt: „Dit grapje zal Wunderlich wel gemaakt hebben in de wetenschap dat de Prins al enige tijd niets meer met de SS te maken had, en mogelijk zinspelend op diens toekomstige status” - Maar waarom moest Bernhard dan zo nodig afscheid nemen van zijn vroegere medebriuhemden, en waarom „brulde hij van plezier”, zoals Delmer schrijft? Trouwens, het moet er steeds een vrolijke boel zijn geweest, want Hatch laat Bernhard op pag. 57 over zijn Berlijnse SS-jaren zeggen: „We hadden veel plezier en niemand viel ons lastig”. - De jodenvervolgingen door SA en SS waren toen al in volle gang.....

13) Er bestonden voor de verlovings- en het huwelijk van SS-leden zeer precieze voorschriften sinds 1931. Himmler moest inderdaad zijn toestemming krachtens dit partijdekreet geven. Zie Kurt Hirsch - SS gestern, heute und..... Darmstadt 1960, p. 56/57

aan te nemen, dat Bernhard (en Aschwin) tot deze breuk was overgegaan, nu Hitler én Wunderlich hem nog wensten te ontvangen. Bovendien dient men de vraag te stellen, waarom de aanstaande Prins der Nederlanden zo nodig naar zijn Berlijnse knuppelvrienden moest.

Volgens Hatch (pag. 57) „verlieten” Bernhard, Aschwin en hun vrienden (over wie later meer) de SS en sneden zij „alle banden met de nazi-partij door.... toen zij hun studie hadden voltooid”. Dat zou in het voorjaar van 1935 zijn geweest. Daarmee rijst dan echter opnieuw de vraag: waarom ging Bernhard *dan* nog anderhalf jaar later afscheid nemen bij Hitler en Wunderlich?

In de Nederlandse uitgave van Delmers boek wordt gezegd dat Bernhard tot hij in april 1935 was afgestudeerd, „SS-aspirant” zou zijn geweest (pag. 301); maar in de (West)duitse uitgave van hetzelfde boek wordt gezegd: „Prins Bernhard, student Rechten, employé van het IG-Farbenconcern, was tot zijn huwelijk (7 januari 1937 - K.) lid van de Reiter-SS”. 14)

De *Daily Express* van 2 januari 1937 (de krant van Delmer!) vermeldde dat Bernhard „vóór hij de Nederlandse nationaliteit verwierf (eind november 1936 - K.), lid was van de lijfgarde van Hitler”. Een waarschijnlijk inkorrekte vertaling van „SS-Leibstandarte Adolf Hitler”.

Het Vaderland en de NRC schreven dat Prins Bernhard van dat lidmaatschap van „Hitlers lijfgarde” dankbaar gebruik had weten te maken om Hitler met sukses te bewegen tot het intrekken van het uitreis-verbod aan enkele Duitse bruidsmeisjes als „repressaille” tegen anti-Duitse gebeurtenissen in Den Haag en Amsterdam. 15)

Oók opmerkelijk is, dat prof. dr. *J. Waterink* in een door Bernhard op feiten geautoriseerde biografie - 16) - alleen het lidmaatschap van de SA noemt, en Hatch alleen de SS, al suggereert hij wel dat de Lippes tot aan de „Nacht van de lange messen” (30 juni 1934) aan de kant van *Röhm* en diens SA stonden. Delmer is de enige, die bij herhaling én SA én SS noemt als de nazi-keurkorpsen waartoe de gebroeders Bernhard en Aschwin hebben gehoord.

Spionagecentrale Berlin NW 7

Maar de precieze aard van Bernhards functie bij IG-Farben heeft nimmer de officiële of officieuze publikaties in ons land over de prins gehaald. Toch is zij ook buiten de kring der ingewijden, die uiteraard al ten tijde van de verloving op de hoogte waren, bekend geworden.

En dit door de verklaringen van Bernhards hoogste IG-Farbenchef tijdens diens verhoor op het Amerikaanse IG-Farbenproces in Neurenberg. Want dr. Max Ilgner, hierboven reeds genoemd en op 29 december 1936 als officieel ere-gast voor de prinselijke bruiloft in Den Haag gearriveerd, stond dáár met de rest van de „Raad der Goden” van IG-Farben terecht.

Een uitermate slap proces van een uitsluitend Amerikaans tribunaal, dat toen, in 1948, al geheel en „recht” heeft gesproken overeenkomstig de na-oorlogse „Atlantische” concern- en strategische belangen. 17)

14) Der Spiegel van 9/5 62, in Nederland niet verspreid.

15) Het Vaderland van 2/1/37, NRC van 3/1/37

16) Dr. J. Waterink: Onze Prins - in het publiek en binnenskamers - Wageningen z.j. (29 juni 1911-1951 - 40 jaren)

17) Fall 6 vermeldt op p. 11 een geheim document van de Amerikaanse aanklager Robert H. Jackson, waarin wordt uiteengezet, waarom de USA autoriteiten niets voor een scherp proces voelden. Zie ook: Richard Sasuly: IG-Farben - New York 1947

Toch luidde de Amerikaanse aanklacht tegen Ilgner c.s. onder meer, dat het ingestelde onderzoek „beyond all doubt” had aangetoond, hoe „de politiek van de nazi's (voorbereiding van een oorlog ter verovering van de wereld) niet alleen bekend was bij IG-Farben en haar leiders, maar dat het ook een politiek was waar IG-Farben volledig mee instemde en die zij met alle haar ten dienste staande middelen en hulpbronnen ondersteunde. Het is gelijkelijk duidelijk, dat IG verwachtte dat de nieuwe orde, die deze politiek wilde vestigen, IG de titel en de macht zou bezorgen van de absolute heerser over de chemische industrie in de wereld”. 18)

Ilgner is tot drie jaar veroordeeld, trouwens meteen vrijgelaten, en met de meesten zijner spitsbroeders achter de schermen van de Bondsrepublikeinse economie verdwenen. Guenther Reimann noemt in zijn boek *Patents for Hitler* Max Ilgner „de werkelijke man achter de schermen van de hele bedrijfsvoering van IG-Farben onder Hitler”. 19). Een Sowjet-russisch auteur noemt hem „de eigen Canaris van IG-Farben”. 20)

En daarmee is de rol van Ilgner haarscherp afgebakend. Hij was namelijk als lid van de Raad van Bestuur van IG-Farben, hoofd van *IG-Farben Berlin NW 7*. En dat was, zo blijkt uit de documenten van het Amerikaanse militaire tribunaal, de spionage-centrale van het concern. Zij droeg als „Tarn”-naam die van „Statistische Abteilung” en werkte ten nauwste samen met de SS, de NSDAP, de Gestapo; en de Abwehr, de spionagecentrale van de Wehrmacht onder leiding van de echte (admiraal) *Canaris*.

Ilgners plaatsvervanger was *Günther Frank-Fahle*, wiens naam de afgelopen weken is opgedoken als de bankier, die geld namens Lockheed aan *Franz-Joseph Strauss*, Meuser, Teengs Gerritsen en prins Bernhard zou hebben betaald. En dezelfde prins Bernhard was, in ieder geval tot zijn verloving met Juliana, officieel in dienst van Ilgners en Frank-Fahles spionagecentrale Berlin NW 7.

18) Elimination of German Resources of War, etc - Part 7 - Washington 1945, p. 953

19) Guenther Reimann: *Patents for Hitler* - London 1945, p. 26

20) L.A. Besymenski: *Generale ohne Maske* - Berlin 1963, p. 154.

Daarbij is het van belang te weten dat *dr. Max Ilgner*, die zijn functie uitoefende als lid van de Raad van Bestuur van IG-Farben, aanvankelijk officier in Wilhelms leger was geweest en daarna deel uitmaakte van het beruchte *Freikorps Reinhard*. Dit moordkommando heeft onder andere in opdracht van *Noske* (wiens adjudant de latere admiraal *Canaris* was, hoofd van de Abwehr), *Ebert* en *Scheidemann* in 1919 de Spartakus-beweging in Spandau en Lichtenberg bloedig neergeslagen. Reeds in de jaren twintig was Ilgner lid van de NSDAP geworden. Hij was dus een overtuigde nazi vanaf het vroege uur.

Zijn broeder *Rudolf* emigreerde in 1923 naar de USA, liet zich daar in 1930 naturaliseren als hoofd van de Amerikaanse IG-spionage-achter Chennycy Inc. te New York, die pas in 1942, na de oorlogsverklaring aan Duitsland, door de Amerikaanse kontra-spionage is opgerold. *Rudolf Ilgner* en de zijnen zijn nooit vervolgd ondanks het buitengewoon belastende materiaal dat werd gevonden. 1) Wat niet hoeft te verbazen, wanneer men weet dat de andere „Tarn” - dochter van IG-Farben en Ilgner, de IG Chemical Corporation Inc. te New York, zakelijk werd gedreven door het advocatenkantoor van de gebroeders *Allen* en *John Foster Dulles*. De eerstgenoemde was (zie DNL van 24-1-76) gedurende de Tweede Wereldoorlog onder meer belast met speciale missies in West-Europa om zo mogelijk met anti-communistische Duitse oppositiegroepen tot een wapenstilstand te komen en gezamenlijk front te maken tegen de USSR. Na de oorlog werd *Allen Dulles* al spoedig chef van de CIA. *John Foster* werd onder *Truman* adviseur en onder *Eisenhower* minister van buitenlandse Zaken. 2)

Verbindingsmannen en hun assistenten

Max Ilgner, met wie prins *Bernhard* ook na zijn verloving en huwelijk relaties bleef onderhouden, heeft ten behoeve van het Amerikaanse IG-Farbenproces in Neurenberg beschreven hoe zijn spionage-organisatie Berlin NW 7 werkte. In alle belangrijke landen van de wereld beschikte hij over „Verbindungs-männer” (de zogenaamde V-mannen), die werden bijgestaan door „assistenten”. Deze assistenten, zo deelde Ilgner mede, waren „kompleet, voor de volle 100% lid van Berlin NW 7”. 3) Welnu: *dr. Willibald Passarge*, directeur van de Franse IG-Farben dochter SOPI, was Ilgners V-man in Parijs, en prins *Bernhard* was zijn

1) *Richard Sasuly*: „IG-Farben” -New York 1947

2) *Allen Dulles* had goede verbanden met de groep, die tenslotte op 20 juli 1944 de mislukte aanslag op Hitler pleegde of liet plegen.

Zie o.m. *Allen Welsh Dulles*: „Germany's Underground” -New York 1947.

Waterink vertelt, overigens op irritant geheimdoenerige wijze, dat *Bernhards* broer *Aschwin* bij deze groep betrokken was en dat hij tot en met het voorjaar van 1944 o.m. via Argentinië, regelmatig geheim contact had met *Bernhard*. *Waterink* spreekt op p. 126 over „verschillende” lijntjes naar Engeland” die *Aschwin* had. Op p. 127 zegt *Waterink* dat *Aschwin* „wel uitermate geschikt was allerlei contacten binnen deze groep (van de 20e juli '44) levendig te houden en hij heeft zich wel zeer bijzonder van zijn taak gekwetend”.

Ook hun moeder, prinses *Armgaard*, stond vanuit Duitsland via geheime kanalen (o.a. Zweden) in verbinding met *Bernhard* te Londen, aldus *Waterink*. *Hatch* wekt de indruk alsof dat maar heel korte tijd zo was.

3) „Trials of War Criminals before the Nuernberg Tribunals”, - Volume VII - Washington 1953, p. 732.

assistent. 4) Ilgner deelde in Neurenberg tevens mede, dat Bernhard tevoren werkzaam was geweest als assistent van Berlin NW 7 in Amsterdam. Dat was als assistent van de V-man in Nederland, de mysterieuze *Gerhard Maria Albert Herbert Kay Fritze*, sinds 1923 onder meer directeur van de NV Hollandsche Koopmansbank, aanvankelijk een vestiging van het Kreuger-Tøller-concern en IG-Farben, na de ineensstorting van het eerste in 1930, uitsluitend IG-Farben-dochter, in 1937 ook verbonden geraakt met de Amsterdamsche Bank NV (nu AMRO), terwijl Fritze gedelegeerd-kommissaris bleef.

Fritze was van geboorte Duitser, huwde een familielid van Ilgner, had o.m. lange tijd op het Duitse gezantschap in Stockholm gewerkt, werd „Zweed”, later „Nederlander”, in het begin van de Tweede Wereldoorlog „Amerikaan”, toen hij naar de States was vertrokken vlak na de Nederlandse Kapitulatie in mei 1940. In de USA bleef hij ook na 1945 zaken doen via de door hem opgerichte „Holland-American Merchant Corporation” met een Co-zetel in Willemstad (Curaçao), terwijl hij toch tot 1947 gedelegeerd kommissaris van de Koopmansbank bleef. Fritze overleed in 1963 in ons land en werd begraven met o.a. een krans van Bernhard en Juliana.

Hatch noemt Fritze in zijn Bernhard-biografie helemaal niet. Waterink daarentegen zegt, dat deze IG-Farben-top-agent „later een hele goede vriend van Prins en Prinses werd”. Fritze is in 1937 ook gedelegeerd kommissaris geworden van een andere IG-Farben-dochter, de NV MAPRO in Amsterdam, die haar activiteiten vooral op het toenmalige Nederlands-Indië richtte, en waarvoor Fritze, in contact o.m. met *Hermann Goering*, koloniale projecten in deze archipel voorbereidde. 5)

Gescreend door NSDAP

De Amerikaanse aanklacht tegen Ilgner en de zijnen van Berlin NW 7 zegt; „Farbens buitenlandse agenten vormen de kern van het nazikomplot in de hele wereld. Gefinancierd en beschermd door Farben en ogenschijnlijk slechts optredende als zakenlieden, voerden de Farben-officials propaganda, inlichtingen- en spionage-activiteiten uit die onmisbaar waren voor de Duitse voorbereidingen tot en het voeren van de agressie-oorlog.” 6) Het Amerikaanse proces-materiaal vermeldt dat de V-mannen en hun assistenten door de Auslandorganisation (AO) der NSDAP waren gescreend. 6)

Hun werk bestond dan ook niet alleen uit het bijeenbrengen van alle door Farben gewenste economische inlichtingen, maar tevens van voor get OKW der Wehrmacht en de NSDAP bestemde *politieke* en *militaire* spionage-gegevens. Ilgner pleitte juist in het najaar van 1936, zo blijkt uit de proces-stukken, na een lange reis door Zuid-Amerika, voor het meer en meer opleiden van „autochtonen” in Duitse IG-Farbenfabrieken, omdat het zenden van *Duitse* agenten te riskant werd.

4) Er waren nog drie Passarges die in dit verband moeten worden genoemd: Mario P., die de leider was van één der 9 hoofdafdelingen van Berlin Nw 7, rechtstreeks onder Ilgner; Ernst P., die op hetzelfde bureau als „Pressereferent” optrad; en Karl P., Werberat der Deutschen Wirtschaft”, die 2e penningmeester was van de in december 1936 (!) opgerichte „Deutsch-Niederländische Gesellschaft”, een door von Ribbentrop geïnitieerde exclusieve klub van concernheren uit beide landen. Zie hiervoor: Emil Helfferich: „1932-1946 Tatsachen” - Jever 1968, p. 187

5) Meer over het hele aspekt van de Duitse belangstelling voor en activiteit rond en in Nederlands-Indië, in relatie tot het huwelijk van Bernhard en Juliana, in „De Nieuwe Stem” van december 1964, p. 728 e.v.

6) Elimination Etc. (zie noot 10) en Trials of War Criminals before the Neurenberg Military Tribunals” - Volume VII - Washington 1953

Willibald Passarge, Bernhards Parijse Chef, is in het kader van dat streven onmiddellijk na het uitbreken van de oorlog naar zijn vaderland Brazilië gezonden en toen daar komplikaties ontstonden, enkele jaren later naar Hongarije, waar zijn vrouw geboren was. 7)

Vertrokken V-mannen en/of assistenten ook uit de dienst van Berlin NW 7? Ja, antwoord Ilgner op een vraag van de Amerikaanse rechter.

Dat was het geval met prins Bernhard von Lippe-Biesterfeld, die prinses Juliana huwde. En met *dr. Neubacher*, die na de Anschluss in 1938 burgemeester van Wenen werd.

Hier zwijgt Ilgner omdat volgens het proces-verslag zijn Amerikaanse rechter zei: „That's enough”. Maar niet het Amerikaanse procesmateriaal; dat weten we dankzij de assistent-openbare aanklager *Josiah E. Dubois Jr.*, die als verbitterd man zijn boek „*Generals in Grey Suits*” heeft geschreven en daarin mededeelt: „Dr. Neubacher ontving de sleutels van Wenen uit de hand Herman Goering en bleef aan Berlin NW 7 rapporteren”. (kurs. van ons K.) 8)

Dubois noemt de Anschluss van Oostenrijk trouwens „Ilgners triomf”. Hij had namelijk ter voorbereiding van de annexatie met zijn net van agenten een „Nieuwe orde voor Oostenrijks chemische industrie” ontworpen, wat hem promotie bracht: hij werd nu de verantwoordelijke man voor de algehele mobilisatie van materialen voor de komende militaire campagnes; met als eerst doelwit: Tsjecho-slowakije. „Sudetenland”; *Seebohm*, de na-oorlogsminister in de Bondsrepubliek, was zijn Praagse V-man. 9) Toen Sudetenland dankzij München viel, volgde de rest van Tsjecho-slowakije; daarna Polen. De tweede Wereldoorlog was begonnen. En toen ons land veroverd was, produceerde Ilgner op 23 augustus 1940 reeds zijn „Neuordnungsplan” voor Holland bij de Hitler-regering.

Daar had zijn agentennet voor ons land lange tijd aan gewerkt, met Fritze als de Amsterdamse V-man. Het behelsde de totale reglementering en onderwerping van de Nederlandse chemische en aanverwante industrie aan IG-Farben, uiteraard binnen het kader van het toen al aardig „verenigde Europa”. Op 3 augustus was een soortgelijk plan voor Frankrijk afgeleverd. België zou snel volgen, beloofde Ilgner. 10)

Scheveningen en Bilderberg

Het blijft een wonderlijke gedachte, dat de nieuwe Prins der Nederlanden nog maar enkele jaren tevoren, toen het apparaat van IG-Farben en de nazi's al op volle toeren draaide, daartoe behoorde. Het zou dan ook geen overbodige luxe zijn, wanneer ons volk bekend zou worden gemaakt met de resultaten van een degelijk officieel onderzoek naar deze activiteiten van de echtgenoot van ons huidige staatshoofd.

Ook in het licht van de verdere activiteiten van Bernhard zou dat dringend gewenst zijn. Wanneer men immer IG-Farben ziet als Duits gigant in een steeds meer

7) Uit Ilgners verklaring over Passarges overplaatsing van Brazilië naar Hongarije blijkt niet, wanneer dat precies is gebeurd. Waterink vermeldt op p.104, dat Bernhard in februari-maart 1943 naar Brazilië is gevlogen; hij was toen hoofd van de Nederlandse Missie in het Britse War Office. Hebben de voormalige Parijse V-man en zijn vroegere assistent elkaar in Brazilië ontmoet?

8) Josiah E. Dubois Jr.: „Generals in Grey Suits” - London 1953, p 259

9) Dubois, p. 270

10) „Elimination of German Resources for War”, etc. part. 7 - Washington 1945, p. 1445 e.v. bevat het onderwerpingsplan „in Wortlaut” temidden van de andere koloniale plannen van IG-Farben voor het bezette Europa.

verstrengeld proces van monopolisatie binnen de overgebleven kapitalistische wereld, een gigant die o.a. najaar 1939 in Scheveningen geheime patent-akkoorden met Standaard Oil sloot (Ilgners handtekening staat er onder), welk Amerikaans concern nog in 1942 olie vanuit de Nederlandse Antillen (waar Fritze zetelde) aan de Duitsers en Italianen via Brazilië leverde (waar Passarge toen zat, en Bernhard in 1943 heen reisde), en die na 1945 „gedekartelliseerd” in drieën (Bayer Hoechst en BASF) zijn macht nog huizenhoog heeft vergroot; wanneer men weet, dat de vroegere medewerker van IG-Farben Berlin NW 7, prins Bernhard, sinds 1954 de ongekroonde koning is van de *Bilderberg-beweging* die de top van het kapitalistische ondernemersdom, de kapitalistische regeringsleiders en diplomaten, journalisten en adviseurs in schaamteloze openbaarheid voor hun geheim beraad bijeenbrengt; wanneer men reeds van de jaren dertig weet, dat deze „hoge hoeden en pantserplaten” met hun onderlinge conflicten en gemeenschappelijk anti-kommunisme bereid zijn „zo nodig” de wereld in brand te steken; dan kán en dan mág men als Nederlands burger niet met oogkleppen op, aan het heilig huis van Soestdijk voorbijgaan.

De Hollandsche Koopmansbank

Het is in het bestek van deze artikelen-serie onmogelijk, een ook maar bij benadering volledig overzicht te geven van die activiteiten van prins Bernhard na zijn huwelijk op 7 januari 1937, die vragen oproepen omdat zij in hun ware aard niet te controleren zijn. Wij willen er toch een aantal kort aanduiden:

1) *Zijn nimmer onderbroken kontakten met de V-man van IG-Farben Fritze*, die als gezegd in 1940 de zetel van zijn/hun Hollandsche Koopmansbank naar Willemstad (Curaçao) verplaatste, in New York de Holland-American Merchant Corporation als dochter van de Koopmansbank vestigde terwijl die Koopmansbank in Amsterdam zelf met een nieuwe Duitse commissaris, *Hans Weltzien* van de Berliner Handelsgesellschaft, on-„verwaltet” tijdens de bezetting kon doorwerken en ook na de bevrijding *niet* door ónze instanties onder beheer is gesteld. Directie en commissarissen konden in 1945 volstaan met de mededeling, dat „verschillende omstandigheden het ongewenscht maakten gedurende de bezettingsperiode de balansen over 1943 en 1944 samen te stellen”.

Wat betekend voorts het feit, dat de na-oorlogse directeur van deze veel omstreden en ook nu nog Duit Nederlandse bank, *mr. A.E. van Braam Houckgeest*, per 1 januari 1963 de particuliere sekretaris van Bernhard werd en sinds 1 januari 1965 niet alleen diens financieel adviseur maar tevens thesaurier van koningin Juliana is geworden? 11)

2) *Op het Oudejaarsfeest ter gelegenheid van het huwelijk (31-12-35) waren als officiële genodigden*, niet alleen de genoemde Ilgner met vrouw, maar ook bijvoorbeeld Canaris' vertrouwelingen *Freiherr Geyr von Schweppenburg*, militair attaché in Londen en Den Haag, en *Adolf Langenheim*, hoofd van de Auslands Organisation der NSDAP in Tetoean (Spaans Marokko). Langenheim was een van de belangrijkste sleutelfiguren tussen Berlijn en *Franco* bij de voorbereiding van en verdere hulp aan de fascistische rebelle. Bernhard en *Aschwin von Lippe-Biesterfeld* hadden er nog in 1934 genoten „van alle mogelijke soorten ontspanning die dit ongetemde land te bieden had”. 12) Dit samen met

11) Volgens één onzer zegglieden die via 't vroegere Nederlands-Indië van Fritzes gaan en staan op de hoogte was, heeft Fritze de zetel van zijn Hollandsche Koopmansbank (IG-Farben/Amsterdamsche Bank) kort vóór de Duitse inval in Nederland naar Curaçao verplaatst. Zulks nadat hij voorjaar 1940 door Aschwin en Armgard tijdens een logeerpartij bij Fritze daarover was geïnformeerd.

12) Hatch p. 52

EXHIBIT No. 5

NEUORDNUNG (New Order) FOR HOLLAND

I. G. FARBENINDUSTRIE AKTIENGESELLSCHAFT,
82, Unter den Linden, Berlin NW 7, August 28, 1940.

Re: Netherlands.

Ministerial Director Dr. SCHLOTTERER,
Reich Ministry for Economic Affairs,
43 Behrenstrasse, Berlin W. 8.

MY DEAR MR. MINISTERIAL DIRECTOR: Referring to our letter of August 3rd with which we submitted our papers on France relative to the question of the potential reorganization of the European economic sphere, we beg to enclose herewith our outlines on Holland. Our exposition on Belgium will follow shortly.

Heil Hitler!

I. G. FARBENINDUSTRIE AKTIENGESELLSCHAFT,
(Sgd.) WEBER-ANDREAÈ.
(Sgd.) ILGNER.

P. S.—A letter worded like the above is being sent to: Ministerial Director Dr. Bergemann; Ministerial Director Dr. Mulert; Dr. Ungewitter, Chemical Industry Examining Office.

DEVELOPMENT AND SITUATION OF THE NETHERLANDS CHEMICAL INDUSTRY WITH
SPECIAL CONSIDERATION OF GERMAN EXPORT INTEREST, DIVIDED ACCORDING
TO SALES TERRITORIES, AS WELL AS SPECIAL PROPOSALS FOR CERTAIN FIELDS
OF PRODUCTION

The development and importance of the chemical industry of the Netherlands are characterized, in general, by the fact that her comparatively undeveloped chemical production, which took its initial upswing in the course of the general industrialization during the World War¹ was further expanded during the postwar boom and under the famous planned economy of the Minister of Economic Affairs Gelissen to a point exceeding a quarter of a billion Reichsmarks.

This production which included principally the manufacture of artificial silk,

Eerste bladzijde van het geheime „Neuordnungsplan” voor de Nederlands chemische en aanverwante industrie, dat op 23-8-'40 aan de Hitler-regering werd gepresenteerd door dr. Max Ilgner, hoofd van IG-Farben Berlin NW 7. Het plan voorzag in een volledige beheersing van de chemische produktie in ons land door IG-Farben. Het was, evenals dat het geval was met parallelle plannen voor andere bezette gebieden, vóór de oorlog opgesteld op basis van geheime inlichtingen, die de V-man Fritze in Amsterdam, vriend en ook tijdelijke chef van zijn assistent Bernhard, had verzameld. Het betreft hier een Amerikaanse vertaling, die in haar geheel is afgedrukt in „Elimination of German Resources for War” deel 7 (IG-Farben), dat in 1945 door de regering in Washington is gepubliceerd.

de zoons van Langenheim, *Paul en Heinrich*, die eveneens voor de Abwehr van Canaris werkten.

Adolf Langenheim had op 24 juli 1936 in Bayreuth met *Hitler, Goering* en Canaris gekonfereerd over de militaire assistentie aan Franco. Hij had al in 1933 (een jaar vóór Bernhards logeerpartij) onder naam in de nazi—pers gepubliceerd en onder meer dit schoons geschreven: „Gelijk de onbevleete ontvangenis van Maria mystiek en onbegrijpelijk, heeft de verschijning van de Führer vooral sinds zijn openlijke strijd tegen hét Jodendom de mohammedaanse wereld bevrucht.”

„*De Telegraaf*” van 10 september 1936 had medegedeeld, dat één van de zoons Langenheim nog half augustus (dus een maand na het uitbreken van de Franco-opstand en de Spaanse Burgeroorlog) Bernard had ontmoet, toen deze „terugkeerde van zijn autotocht naar de Spaanse grens”. Men moet naar de betekenis van die tocht en die ontmoeting raden. Maar vast staat, dat deze zoon, *Henrich Langenheim*, tot 1943 zijn Abwehr-werk in Spaans Marokko heeft voortgezet en

toen onder Britse druk is uitgewezen, nadat Canaris hem nog in 1942 had bezocht. Adolf Langenheim werkte in Tanger tot en met 1939
Waarom is deze nazi-spion toegelaten als gast bij het huwelijk in 1937 en hoe zijn de relaties sindsdien geweest tussen Bernhard-Juliana en de familie Langenheim ?
13)

Huwelijk werd politieke manifestatie

3) *Getuige voor Juliana was op 7 januari 1937 o.m. haar oom hertog Adolf Friedrich von Mecklenburg.*

Op de in DNL van 28/1/76 gepubliceerde foto ziet men hem de nazi-groet brengen tijdens de feestavond in K en W te Den Haag in de koninklijke loge; terwijl het Horst Wessellied en het „Deutschland Deutschland über alles” werden gespeeld. De „familie-gebeurtenis” die koningin *Wilhelmina* van huwelijk en bruiloft had willen maken was uitgegroeid tot een openbare politieke manifestatie. Onder volledige verantwoordelijkheid van het kabinet. Hoe was dit mogelijk ? 14)

4) *Prins Bernhard is na zijn huwelijk door zijn schoonmoeder voorzien van militaire rangen*, die hem tenslotte na de mobilisatie van 1939 de eerst, als adjudant van de koningin, officieuze, later officiële functie van Inspecteur-Generaal van de strijdkrachten opleverde. Iedere week, na het uitbreken van de oorlog op 1 september, bracht hij H.M. na inspectie verslag uit.

Nederland was neutraal tot 10 mei 1940. Toch ontmoette Bernhard met regelmaat zijn broer Aschwin, die als Wehrmacht-officier aan de overval op Polen had deelgenomen en die later aan de *Nederlandse* grens werd gelegerd. Ook tijdens de latere oorlogsjaren onderhielden zij (en eveneens moeder *Armgard*), toen Nederland in oorlog was met Duitsland, draadloos en anderszins, via Portugal en Zuid-Amerika, contact.

Er is nooit door de achtereenvolgende kabinetten publiekelijk verantwoording afgelegd voor dit onderdeel van hun beleid. 15)

5) *Hatch vertelt op pagina 105 dat prins Bernhard (die deze biografie heeft*

13) Zie o.m. „De Nieuwe Stem” van juli 1965, p. 408 e.v. en „New Times”, Moscow, July 1946 nr. 13 supplement, voor meer gegevens en bronnen over de Langenheims.

14) Meer over Mecklenbrug en de feestavond in „De Nieuwe Stem”, december 1965.

15) Zie ook noot 1) - Waterink beschrijft vanaf p. 119 uitvoerig de militaire activiteiten van Aschwin, maar blijft op de essentiële punten vaag. Zijn mededelingen wijzen erop, dat Aschwin te maken had met 't nazi-keurkorps Brandenburg, dat bij alle frontoperaties vanaf 1938 in Tsjecho-Slowakije speciale missies had te vervullen. Aschwin en zijn „vriendenkring” in deze militaire eenheid zagen als „enige goede punt, dat dit (nazi)regiem pogde alles wat Duits was, recht te vinden”, aldus Waterink op p. 120.

Wanneer Aschwin in september-oktober 1939 de speciale taken in het veroverde Polen heeft verricht, wordt hij eind oktober overgeplaatst naar „een plaats tegenover de Nederlandse grens. In dit boek kunnen wij over wat daar gebeurd is niet veel vertellen. Alleen mogen wij wel zeggen, dat Prins Aschwin daar aan de Nederlandse grens een ontzaglijke crisis heeft doorgemaakt”, zegt Waterink op p. 124. Ook zegt hij dat „de suggestie, die sommigen gaven om te deserteren en om niet naar Duitsland terug te keren (van zijn tochten naar Soestdijk in 1939-40 -K) om allerlei redenen dwaas was. Niet alleen verbleef Aschwin's moeder in Duitsland (maar zij kwam eveneens regelmatig op Soestdijk -K) en kon men zich op haar wreken gelijk men wilde, maar de eer van Prins Aschwin en de eer van het Nederlandse vorstenhuis kon niet gedogen, dat Prins Aschwin zich door desertie onttrok aan de situatie. Hoe het precies gegaan is doet nu verder niet terzake, maar feit is, dat prins Aschwin in het voorjaar van 1940 van de Nederlandse grens overgeplaatst werd naar Polen” (p.125) - Het zou prettig zijn geweest wanneer Waterink op zijn minst had meegedeeld of die overplaatsing vóór dan wel na 10 mei 1940 is geschied.

geautoriseerd) tégen het uitdrukkelijk verbod van koningin Wilhelmina in, op 16 mei 1940 per Franse torpedoboot vanuit Engeland naar het vasteland van Europa is teruggekeerd. Uit krantenpublicaties onder meer in de officieuze regeringskrant „Le Temps” van die tijd blijkt, dat Bernhard zich toen wel degelijk op instructies van H.M. beriep en onder andere officieel een krans heeft gelegd bij de Arc de Triomphe, in gezelschap van de gezant Loudon. Zelfs werd hij ontvangen door de stadskommandant van Parijs generaal Herbillon, aldus „Le Temps”.

Zijn bezoek viel samen met de ontbieding van maarschalk Pétain, ambassadeur bij Franco, door premier Paul Reynaud, die Bernhard (en Loudon) twee maal op 20 mei 1940 heeft ontvangen. Dat was dezelfde dag dat Reynaud met Pétain en de evenzeer kapitulante generaal Weygand konfereerde. Volgens Hatch bracht Reynaud Bernhard (over Loudon wordt gezwezen) onmiddellijk bij Pétain op het ministerie van oorlog. Pétain zou Bernhard gevraagd hebben te blijven om gunstiger kapitulatievoorwaarden bij de Duitsers te kunnen bedingen, en Bernhard zou dat hebben afgewezen, omdat „ik bovenaan op hun zwarte lijsten sta”, enz. 16)

Hatch zegt verder nog, dat Bernhard daarna bloemen legde bij het graf van de onbekende soldaat (wat niet klopt) en 's avonds (dat zou op 21 mei 1940 geweest moeten zijn) „een toespraak voor de radio hield die in Duitsland de scherpste reacties uitlokte”. Helaas bezit de Franse radio niet de tekst van die rede en er is geen letter van te vinden in de Franse pers van die dagen.

De ministeriële verantwoordelijkheid moge ten opzichte van het optreden van prins Bernhard nooit duidelijk zijn gesteld, hier rijst toch levensgroot de vraag, wat het kabinet De Geer van deze merkwaardige Parijse missie heeft geweten. Of de bewuste radiorede, zo zij ooit is uitgezonden, door de regering was of is gedeckt. Of de geheime besprekingen met Reynaud en de verrader Pétain, deze oude relatie van Canaris en Franco, een privé-initiatief van Bernhard waren dan wel voor de verantwoordelijk van het weinig standvastige gezelschap rond de kapitulante De Geer komen

6) *Het voorgaande punt bracht ons reeds op de kwestie van de eventuele ministeriële verantwoordelijkheid voor Bernhards faits et gestes.* De Parijse affaire ontbreekt in de na-oorlogse Parlementaire Enquête, waar zij onder zou ressorteren als de positie van de Prins duidelijk zou zijn vastgesteld. Dat is zij echter niet. Bernhard is de enige centrale figuur uit het Nederlandse apparaat te Londen (de „onschendbare” vorstin niet meegerekend, die overigens, zijn wij goed ingelicht, zelf de wens te kennen moet hebben gegeven, voor de Parlementaire Enquête Kommissie te verschijnen, wat werd geweigerd) die nooit door de PEC is gehoord. Dat zou alleen al dáárom noodzakelijk zijn geweest, omdat hij, naar tal van „Londenaren” hebben getuigd, één en al activiteit is geweest op velerlei gebied, ondanks de aanvankelijke en langdurige weerstanden daartegen aan bepaalde Britse zijde. 17)

7) *Het Nederlandse regeringsapparaat in Londen bestond voor het grootste deel uit hoge employées van de internationale Nederlandse concerns („multinationals” nu geheten), met name Shell, Philips en Unilever, die ook ministers leverden. Zij waren, zoals SDAP-minister Van den Tempel het voor de PEC uitdrukte, „de zeer*

16) Hatch p. 107 - was het toeval dat, zoals Alexander Werth meedeelt in zijn boek „The Last Days of Paris” (London 1940, p. 60) in diezelfde mei-dagen (Werth noteert het op 19/5/40 toen ook Bernhard in Parijs verbleef). Chamberlains laatste ambassadeur in het Derde Rijk, de miserabele Neville Henderson, Parijs bezocht? Niet ten onrechte schrijft Werth over dat bezoek van één der meest abjecte Britse München-diplomaten: I wonder why? (Ik vraag mij af waarom hij hier is?)

behoudenden", terwijl „het arbeidersselement op zee zat" (en in bezet Nederland, de kampen en de Duitse oorlogsindustrie. -K.).

Zelfs dr. *M. van Blankenstein*, *vertrouweling van Unilever, hoofdredakteur van het door deze NV gefinancierde weekblad „Vrij Nederland"* en sinds mensenheugenis in dienst van de Britse Intelligence Service, beaamde, toen PEC-voorzitter mr. L.A. *Donker* hem vroeg: „U bedoelt dus te zeggen dat er (in Londen) een sfeer was ontstaan waarin de Nederlandse (demokratische) traditie eigenlijk doorbroken werd?" : „Absoluut, die was vergeten."

Van Blankenstein had tevoren verteld: „De Prins is toen in een omgeving vol intriges terecht gekomen. Hij kreeg toen *Van Houten* in de omgeving, die later naar Indië is gegaan en die zeer avontuurlijk was en die er zelfs van droomde, dat de Prins Koning van Nederland zou worden en niet Prins-Gemaal...

Het eerste werd mij verteld door een Engelse vice-admiraal, die heel goed de Nederlandse dingen kende en zelf goed Nederlands sprak, en toen is het mij bevestigd door generaal *Van Voorst Evekink*. Dit had de omgeving van hem uitgedacht." 18) Op 12 augustus 1944 onthulde de „*New Statesman and Nation*" een komplot tot vorming van een „autokratische regering van een neofascistische klik...enkele lieden uit deze klik hopen, dat Prins Bernhard aan het hoofd zal staan van het Militair Gezag en van het - tamelijk kleine - Nederlandse leger, opdat het sterke bewind dat zij wensen, nauw zal worden verbonden met het eerbiedwaardige Huis van Oranje."

Dat was een klein jaar vóór het einde van de oorlog, maar enkele weken slechts vóór de eerste bevrijdende troepen ons land binnentrokken en prins Bernhard zijn hoofdkwartier nabij Brussel vestigde. Het was een viertal jaren nadat ook de Londense spinnewebben zich eindeloos waren gaan uitbreiden, met voortdurend een omstrede Bernhard daarin: spin of prooi?

Er is zelfs een comité gevormd - waarin dr. *L. de Jong* zich al spoedig na een *aanmaning van minister-president Gerbrandy* uit heeft getrokken - dat het bestaan van dit anti-demokratische komplot ging onthullen. *Den Doolaard* maakte er deel van uit: *Jacques Gans* mirabele dictu; mr. *H.P.L. Wiessing*. Gans schreef op 25 april 1945 in een open brief aan prof. Gerbrandy o.m. over de duistere pater *Monchen*, hoofdaalmoezenier en vertrouwensman van Bernhard, die in zijn tehuis „*Oranjehaven*" de Engeland-vaarders selekteerde welke wel en welke niet naar Z.K.H. en H.M. konden worden doorgezonden. *Monchen* was bijvoorbeeld tegen degenen die als vrijwilligers voor de Spaanse Republiek hadden gevochten, maar zond wél degenen door „met anti-demokratische verhalen". Gans maakte ook melding van de missie van een andere vertrouweling van

17) Zie o.m. Hatch p. 112 e.v. en Waterink p. 101-104. Interessant is in dit verband dat Waterink aan zijn klagelijke beschrijving van die voor Bernhard pijnlijke situatie in Londen toevoegt: „En wanneer wij nu de ontwikkeling der dingen zien, dan blijkt hoe het zwaartepunt van de belangstelling van de prins geleidelijk verschoof naar hetgeen er in Amerika ook voor onze bevrijding geschiedde."

Bernhard reisde in 1941 één maal, in 1942 drie maal, in 1943 nog eens drie maal naar de USA. „Veel meer dan uit de simpele lijst van werkzaamheden blijkt, is de Prins in de jaren in Engeland betrokken geweest bij alle belangrijke kontakten, die de Nederlandse regering met Amerika had". (p.106-107) - Ook hier zou openbaarmaking van de aard van die kontakten en de precieze verantwoordelijkheden zeer wenselijk zijn.

18) PER, deel 5 C, p. 9 - Mr. C.H.J.F. van Houten als OD-er naar Londen gegaan en daar verbonden aan het Bureau Inlichtingen van de eveneens als OD-er overgekomen kolonel Somer, deed na de bevrijding o.m. van zich horen als iets té avontuurlijk bankier. Sindsdien is hij uit de openbaarheid verdwenen.

19) PER, deel 5B, p. 80 e.v.

Bernhard, *mr. E. Hazelhoff Roelfzema*, „eigenaar” van een privé geheime dienst met de omstreken „generaal” *Van 't Sant*, „naar het Foreign Office om te polsen, hoe Engeland tegenover een absolute monarchie zou staan. Daar is men toender-tijd zelfs op het Foreign Office danig van geschrokken”, aldus Gans die de in Britse militaire dienst was. Hazelhoff Roelfzema heeft na de bevrijding als man van de CIA onder meer leiding gehad van de zender „Vrij Europa”.

Wiessings memoires, in 1960 verschenen, munten uit door bloemrijke nietszeg-gendheid, maar bevatten toch deze passage: pater Monchen „was tijden lang...ook dik met de prins, en van de Prins weet men - zelfs de zijige Van den Tempel erkent het in zijn boek - dat deze met Gerbrandy en nog een paar scherp anti-demokratische heertjes een geheime fraktie gevormd heeft binnen het kabinet !”
20)

En inderdaad is de „geheime fraktie” een zeer speciaal element geworden in de verhouding tussen de regering en prins Bernhard, die op onze na-oorlogse geschiedenis van grote invloed is geweest.

20) Mr. H.P.L. Wiessing: „Bewegend Portret” - Amsterdam, 1960, p. 435 Wiessing beschrijft ook (p. 375-378) hoe hij „op een morgen” in mei 1940 Bernhard in het Nederlandse gezantschap te Parijs ontdekte.

De bedoelde "geheime fraktie" - het woord is aan de ex-Groene-journalist, wijlen mr Henri P.L. Wiessing - was de *Commissie Terugkeer* binnen de regering-Gerbrandy.

Zij is nimmer bij besluit van de regering ingesteld. Het lidmaatschap ervan was evenzeer een privé-initiatief van Gerbrandy als haar oprichting zelf.

Behalve de ministers van Binnenlandse Zaken, Justitie, Oorlog, Marine, Waterstaat en Sociale Zaken, zat dus prins Bernhard er in.

De voorzitter van de na-oorlogse Parlementaire Enquête Commissie, mr L.A. Donker, heeft die situatie niet zonder reden "een staatsrechtelijk probleem" genoemd, "dat wij nog eens ernstig moeten bekijken".

Helaas is het nooit meer bekeken; althans de resultaten van een eventuele nadere studie zijn nimmer openbaar gemaakt. En toch is het blijkbaar mogelijk geweest, dat een formeel jegens niemand verantwoordelijk geachte Nederlander, prins Bernhard, toegang had tot de intiemste club uit de Nederlandse regering, die zich met *alle* facetten van de terugkeer naar Nederland bezighield.

Volgens SDAP-minister van Waterstaat *Albarda*, was de prins bovendien vergezeld van één der meest omstreden lieden in het Londense wereldje, de "generaal" F.H. van 't Sant, tevens partikulier secretaris van Wilhelmina, die hij als Haags commissaris van politie in de jaren dertig zeer aan zich had verplicht door een delikate affaire in Parijs met haar echtgenoot binnen de perken der traditionele doofpotten te houden.

Hij was sinds de Eerste Wereldoorlog verbonden geweest met de Britse Intelligence Service, maar werd met name van Amerikaanse zijde ook beschouwd als agent van de Abwehr. De oordelen over zijn werkelijke rol variëren van de blankste jubel tot de zwartste beschuldigingen omtrent verraad in het kader van het England-spiel.

Ook de Nederlandse regering was verdeeld in twee partijen; wat zijn uitwerking heeft gehad in de strijd om de leidende posten der geheime diensten in Londen. Hoe het precies met Van 't Sant geweest moge zijn - de dossiers liggen onder meer in de kluisen van Oorlogsdokumentatie - hij lijkt nauwelijks de aangewezen man om als vertrouweling van de Prins de zittingen van een *ministeriële* Commissie Terugkeer bij te wonen.

Bovendien bezaten Bernhard en Van 't Sant eenzelfde vrouwelijke medewerker, M. Jones-Maks, wier echtgenoot op het Bureau MI van de Britse Intelligence Service werkte.

De Britten beschouwden mevr. Jones als hun "luisterpost" bij de Nederlandse Centrale Inlichtingendienst (CID) 1).

1) Rapport van de Parlementaire Enquête Commissie - deel 4A - p.82

2) M. Brave-Maks - „Prins Bernhard in Oorlogstijd” - Amsterdam MCMLXII - p. 56/57 Bernhards toenmalige secretaresse vertelt ook (op p. 59), dat de prins al in augustus 1940 betrokken was bij de eerste pogingen om vanuit Londen contact te leggen met personen van de militaire inlichtingendienst GS III, door middel van het droppen van de marine-luitenant Lodo van Hamel. De prins „gaf hem betrouwbare adressen en financiële contacten”.

Tot die betrouwbare adressen heeft naar alle waarschijnlijkheid ook behoord dat van J. Gerritsen (nu: „Hans” Teengs Gerritsen), die, evenals Van Hamel, aan GS III verbonden was vóór de nazi-overval. Bernhard en Gerritsen kenden elkaar van Nederlands-Duitse sportwedstrijden, deelt T.G. mee in zijn interview in „Vrij Nederland” (24/1/76 - pag 4). Zie ook: Dr. L. de Jong - Het Koninkrijk der Nederlanden in de Tweede Wereldoorlog - deel 4 II, p. 702 en 706-708; 's-Gravenhage 1972

De W.A. van de Prins

Bernhard was voorts "hoofdverbindingsofficier tussen de geallieerde en de Nederlandse strijdkrachten" sinds het einde van 1940. 2). Op wonderlijke wijze liepen aldus de verbindingslijnen tussen diverse Nederlandse en geallieerde instanties, met prins Bernhard als sleutelpunt.

Alle plannen, ideeën en concrete voorbereidingen ten aanzien van de terugkeer der Nederlandse regering en haar organen in het te bevrijden gebied, kwamen te zijner kennis, hoewel hij konstitutioneel geen enkele bevoegdheid had/heeft.

Maar wel heeft hij steeds van de uitleg der konstitutie geprofiteerd, die hem wil vrijwaren van enigerlei verantwoordingsplicht tegenover parlement en volk.

9) Hoe merkwaardiger de situatie van en binnen die Commissie, Terugkeer is geweest, wordt geïllustreerd door het feit, dat er in zijn aanwezigheid hevige strijd is gevoerd over de positie van Bernhard bij de terugkeer van het Londense bewind naar het vasteland.

Minister-president Gerbrandy had in 1941 al H.M. aanbevolen, haar schoonzoon te benoemen tot "Commissaris-Generaal van Herstel", wat later zou worden: Chef Militair Gezag. Dit náást zijn door Gerbrandy gewenste functie van Opperbevelhebber der Strijdkrachten!

Maar de toenmalige minister van Binnenlandse Zaken, *Van Boeyen (CHU)*, was daar tegen.

Blijkens enkele brokstukken uit het Parlementaire Enquête Rapport had hij een nota samengesteld, die Bernhard iedere functie, "hetzij bij het herstel van de orde, hetzij op bestuurlijk terrein", wenste te ontzeggen.

Het kompromis is geworden: geen Militair Gezag; wèl de strijdkrachten, op 3/9/45.

Wat óók zijn problemen heeft gebracht, want de stoottroepen van de Prins - in de bevrijde zuidelijke volksmond al spoedig "*de W.A. van de Prins*" gedoopt, zoals een verontruste Gerbrandy H.M. meldde - gingen op gezag van hun bevelhebber naar hartelust arresteren en vorderen. Zó ernstig zelfs, dat de jegens het koningshuis zéér toegewijde Gerbrandy zich na een onderzoek gedwongen zag, aan H.M. in zijn brief de waarschuwing te geven: "Nog staat het gezag van het Oranjehuis zeer hoog. Het is echter niet te ontkennen, dat dat van Prins Bernhard gevaar begint te lopen".

Diens stoottroepen, aldus Gerbrandy - die in het bijzonder de Prins en een autokratisch gezag toch zeer na stond - vormden "als ongeselekteerde macht....de sterkste bewapende macht in den Staat". 3) Het was de periode van najaar-winter 1944, toen de SDAP-ministers Albarda, *Van den Tempel*, *Burger* en *Van Heuven Goedhart* werden uitgeschakeld, en er pogingen werden ondernomen om prof dr *J.E. de Quay*, de politieke en economische kollaborateur van de nazi's, minister-president te maken. Dat stuitte af op Engels-Amerikaanse bezwaren, die een dergelijke benoeming als "een Hitlerputsch van het Vorstenhuis Oranje" zagen, naar een Londens minister de P.E.C. mededeelde. 4) Maar niettemin werd Unieleider De Quay nog in Londen minister van Oorlog, een "eerherstel" dat de basis is gebleken voor zijn revanche in 1959: tóch minister-president.

Het lieve vaderland moet nog altijd raden naar het aandeel van de opperbevelhebber der Strijdkrachten in 1944-1945 in dit "eerherstel".

Inklusief de benoeming van een andere Unie-leider, mr *L. Einthoven*, tot hoofd van de voorloper der BVD, het Bureau Nationale Veiligheid.

3) PER, deel 5 B, p. 363

4) PER, deel 5 C, p. 671

Eindhoven is op uitnodiging van prins Bernhard najaar 1944 door de Duitse linies naar diens hoofdkwartier in Deurne gehaald, zo blijkt uit het P.E.R.

King Kong kon Arnhem verraden

10) Hoewel in het verband van deze artikelen-serie de zaak *King Kong* oftewel - *Abwehr-V-man-Christiaan Lindemans*, niet nader kan worden behandeld, kan niet aan het feit worden voorbijgegaan, dat de Britse pers in 1945 is gaan publiceren over verraad in de omgeving van prins Bernhard. Dáár, in zijn hoofdkwartier, zou de komende landingsoperatie bij Arnhem in september 1944 aan "King Kong" zijn doorgegeven, die prompt daarop de Duitse legerleiding zou hebben gewaarschuwd, waardoor de operatie is geëindigd in een bloedige nederlaag.

Het verweer tegen deze beschuldigingen, met name in de Bernhard-biografie van *Hatch*, is in menig opzicht zwak en feitelijk onjuist.

Bovendien hebben het lot van Lindemans - een nimmer opgehelderde "liefdes(zelf)moord" - en het verdwijnen van de dossiers over deze zaak die door de Nederlands-Britse inlichtingenofficier *Pinto* bijeen waren gebracht, de twijfels bij kritisch ingestelden nooit kunnen wegnemen. Een ook voor Bernhard hoogst ongelukkige situatie. 5)

11) Om de oorlogsperiode af te sluiten: reeds vaker is de oppervlakkigheid, onjuistheid en/of tegenstrijdigheid in de geautoriseerde Bernhard-biografie van *Hatch* aan de orde geweest. De autorisatie kwam natuurlijk van de prins zelf. Maar dat ontslaat de politieke verantwoordelijken in den lande niet van hun plicht, op de juistheid van mededelingen door de echtgenoot van het staatshoofd toe te zien, juist omdat men hem tegelijkertijd verbiedt op vragen te antwoorden. We denken hierbij in het bijzonder aan de bladzijden die *Hatch* heeft gewijd aan Bernhards rol bij de conflicten in en tussen de Nederlandse geheime diensten in Londen, waarbij zelfs een agent van *Canaris* bleek op te treden, terwijl, zoals wij hebben gezien, ook Bernhard via IG Farben Berlin NW 7 met de Duitse Abwehr heeft samengewerkt.

Deze zaak klemt temeer, omdat het nimmer opgehelderde gruwelijke "England-spiel" van deze conflicten en samenzweringen niet valt los te zien.

Volgens *Hatch* liet Bernhard kolonel Somer, van de ultrarechtse OD en diens ID (Inlichtingendienst), naar Londen overkomen "en samen wisten zij de inlichtingendienst aanzienlijk te verbeteren". Ook "forceerden hij en kolonel Somer een complete scheiding tussen de inlichtingendienst en de sabotage-organisatie". Enzovoorts, enzovoorts.

Hoe verhiel zich dit werk met de eigen inlichtingendienst van de prins, waaraan de al genoemde Van 't Sant, tevens hoofd CID, Van Houten en Hazelhof Roelfzema verbonden waren? (Zie p. 10)- Kortom: hoe lag hier nu de - verantwoordelijkheid van regering en "hof"? 6)

Wij zijn nu in de na-oorlogse periode aangekomen, waarin overigens de oorlogstijd een hard woord mee spreekt. Temidden van de ontelbaar vele economische, militaire en politieke activiteiten van Prins Bernhard - variërende van de reizen naar *Peron* en diens *Evita* tot de vestiging van plantages in Tanganyika, het tweede

5) Zie o.a.: Oreste Pinto: „De Fuik - Spionage Contraspionage” - Amsterdam z.j., p. 125-151. *Hatch* p. 114 e.v., en PER delen 4 AB en 4 CI en 4 CII. In 1972 heeft W.F. Hermans zijn opmerkelijke TV-stuk „King-Kong” het licht doen zien alsmede de niet minder opmerkelijke correspondentie met o.m. dr. L. de Jong over het stuk; dat dan ook nooit te zien is geweest.

6) *Hatch*, p. 118 en 119

vaderland van zijn latere schoonzoon *Claus von Amsberg*; van bezoeken aan alle Amerikaanse presidenten sinds *Roosevelt* tot de opening van de nieuwe nederzetting van IG Farben-dochter *Hoechst* in het Sloegebied in 1969 met de nadrukkelijk mededeling zulks te doen als *oud-employé van IG Farben* -springen toch een aantal affaires als reuzen naar voren.

Daar is in de allereerste plaats de rol die de prins bij de oprichting en de verdere bedrijfsvoering van *Bilderberg* beweging heeft gespeeld. Het begon allemaal tussen 29 mei en 2 juni 1954 in hotel De Bilderberg te Oosterbeek, waar tien jaar tevoren het Arnhemse drama zich afspeelde.

De heer Hatch, die als goede Yank ongeremd door de constitutionele tuin der lage landen dartelt, vertelt zonder blikken of blozen dat al de top-figures die toen en daarna in vele Bilderberg-oorden elders bijeenkwamen, q., ophielden officiële persoonlijkheden te zijn zodra zij het hotel betraden en voor de duur van de conferentie eenvoudig partikuliere burgers van hun land (werden). Daardoor kon iedereen zeggen wat hij op zijn hart had - en deed dit dan ook - zonder vrees voor internationale politieke of financiële repercussies". 7)

Toegespitst op de prins legt Hatch uit, dat „de Prins der Nederlanden a-politiek is” 8). q Maar: „De Bilderberggroep geeft Prins Bernhard een kans om als gewoon burger, zonder het constitutionele taboe: „geen politieke activiteit van de Prins der Nederlanden” geweld aan te doen, te werken voor de eenwording van Europa en voor een hechtere band binnen de Atlantische gemeenschap” 9).

Blijkbaar om toch vooral duidelijk te maken, dat een dergelijk streven niets met politiek te maken heeft, laat Hatch de Prins een bladzijde verder de vrijhandel bepleiten waar de nieuwe landen in Afrika en Azië toe *gedwongen* zullen worden, aldus Bernhard: „Dat is naar mijn mening de best denkbare garantie tegen kommunisme”.

Zoals de lezers van deze artikelenreeks al wisten: het kommunisme is voor de volstrekt a-politieke Bernhard von Lippe altijd een onverteerbare zaak geweest. En het nazisme, zoals we óók hebben gezien, niet.

Ook met zijn Bilderberg-activiteiten treft Bernhard het: men heeft hem er in ons land nog nooit zó lastig over gevallen, dat hij er mee heeft moeten kappen, behalve dan nu hangende het onderzoek der commissie-Donner. Toch is het natuurlijk geen geringe zaak dat nu al een kleine 22 jaar de echtgenoot van koningin Juliana in het diepste geheim over alle wereldpolitieke en -economische zaken konfereert, rechtstreeks of met afgezanten van de machtigsten der kapitalistische wereld, zonder ooit aan enig democratisch orgaan in ons land openbaar verantwoording te hebben hoeven afleggen.

Dat begint al bij hetgeen Hatch over de voorbereiding van de Bilderberg-beweging kan vertellen en wat ook de Unilever-koning, wijlen *Paul Rijkens*, heeft bevestigd. Een zekere dr. *J.H. Retinger* „met een aangeboren instinkt voor intriges”, nauw verbonden met de anti-kommunistische generaal-premier *Sikorski* en diens regering in Londen, door de Britse geheime dienst SOE - dezelfde die op even ondoorzichtige als onverantwoordelijke wijze bij het „Englandspiel” betrokken is geweest - in Polen gedropt met (zeer veel) geld voor de anti-kommunistische beweging; deze „intrigant” Retinger kwam bij Bernhard, via Rijkens, om met de Bilderberg „zijn ideaal, de versterking van het westen tegen de dreigende gevaren uit het oosten, te verwezenlijken”. 10). Ook schrijft Bernhard volgens Hatch het tot stand komen van de Organisatie voor (West)-Europese Economische Samenwer-

7) Hatch, p. 267

8) Hatch, p. 277

9) Hatch, p. 282

10) Hatch, p. 268 en 269; zie ook Paul Rijkens: „Handelen Wandel” - Rotterdam 1965, p. 134

king (OEES) en de EEG voor een belangrijk deel op Retingers rekening. Dat is ongetwijfeld Bernhard-Hatch' kenmerkende overdrijving en simplificatie, maar vast staat, dat Retinger druk doende was om de scheidingen tussen de monopolies en hun regeringen als gevolg van de afloop der Tweede Wereldoorlog, zoveel mogelijk ongedaan te helpen maken.

Daarbij is van belang te vermelden, dat Retinger en Bernhard bekenden waren van op zijn minst de oorlogstijd in Londen. Want toen Retinger in 1944 boven de huidige grensstreek tussen Duitsland (nu DDR) en Polen werd gedropt „met enkele miljoenen in baar geld”, zoals Hatch vermeldt, voor de *anti-kommunistische* Poolse verzetsbeweging, was dat in de buurt van het slot *Reckenwalde (Wovnowo)* waar Bernhards moeder *Armgard* woonde. En, hoe toevallig, in diezelfde tijd werd zijn broer *Aschwin* „naar Polen gestuurd om te graven”, zoals *Waterink* heeft onthuld. *Armgard*, zemelt *Waterink*, heeft „het spel van haar kinderen op buitengewone wijze meegespeeld” (p.128). Zij deed, „alsof zij de Duitse zaak was toegegaan, terwijl enige leiders van de ondergrondse beweging in Polen en ook de leiders van de ondergrondse beweging in Duitsland wisten, dat *Reckenwalde* een veilige sluis was. Veel meer kunnen wij hiervan natuurlijk niet zeggen”. (p.129)

Waterink zwijgt hier dus; maar er laat zich even natuurlijk wel iets meer uit konkluderen. De groep die tenslotte op 20 juli 1944 een (mislukte) aanslag op Hitler heeft doen plegen, bestond voor het beslissende deel uit rechtse politici, militairen en grote industriëlen - met Abwehr-commandant *Canaris* als belangrijkste man binnen de strijdkrachten - die door het uit de weg ruimen van de „Führer” hoopten, een afzonderlijke vrede met de westelijke geallieerden te kunnen sluiten tegen hun oostelijke bondgenoot Sowjet-Unie. Als zodanig was het complot van de 20e juli 1944 - met letterlijk enerzijds *Allen Dulles*, *Bernhard*, generaal *Bedell Smith*, *Rijkens*, *Retinger*, de Britse SOE (waar Bernhards vriend *Sefton Delmer* aan was verbonden), en anderzijds *Canaris*, *Aschwin*, *Armgard*, *Goerdeler*, generaal *Beck*, *Gisevius 11)*, (de latere NAVO-generaal) *Heusinger*-*een*, uiterst dramatische, voorloper van *Bilderberg*. Hitler c.s. vervulden toen voor het imperium der multinationals dezelfde rol van „obstakel” als blijkbaar in 1954 voor *Rijkens*-*Retinger* c.s. het anti-Amerikanisme, dat „een gevaar (werd) voor de solidariteit van het front tegen het kommunisme”, zoals *Bernhard* volgens *Hatch* zei. 12).

En zo werd *Bernhard* voorzitter, *Rijkens* secretaris van *Bilderberg*, en brachten zij o.m. de volgende heren tezamen: de Belgische oud-premier *Van Zeeland* (een befaamd „München”-politicus); het Amerikaanse CDU-troetelkind *De Gasperi*; de rechtse Labourleider *Gaitskell*; zijn Franse overtreffende trap *Mollet*; de ultrarechtse „atlantische Europeaan” *Pinay*; *Otto Wolf* van *Amerongen*, economisch steunpilaar van Hitlers Derde Rijk; de latere Amerikaanse minister van Buitenlandse Zaken, Vietnam-dichard *Dean Rusk*; *David Rockefeller* zelf; per vergadering ongeveer 90 aanverwante heren.

Niet onvermeld mag blijven, dat generaal *Bedell Smith*, rond '54 nog hoofd van de CIA, als vriend door *Bernhard* werd benaderd met de vraag, wat hij van zo'n *Bilderberg*-beweging zou denken. En wat dácht hij? : „Waarom ben je verdorie niet meteen bij mij gekomen?” (3)

We mogen dus wel op goed gezag zeggen, dat ook de *Bilderberg*-beweging floreert

11) Bij de dood van *Gisevius* schreef „De Telegraaf” (27/3/74) dat hij „een vriend van admiraal *Canaris*” was met wie hij tot 20 juli 1944 „nauw heeft samengewerkt”. *Canaris* is gearresteerd na de mislukte aanslag en kort voor Duitslands capitulatie geëxecuteerd; *Gisevius* ontsnapte naar Zwitserland, waar *Allen Dulles* met de 20e Juli-groep opereerde

12) *Hatch*, p. 270

onder de zegen van de CIA, die, naar inmiddels is gebleken, zegen niet primair in immateriële zin opvat. En dat ligt op frappante wijze in de sfeer waarin Bernhard von Lippe, zoals wij hebben gezien, in zijn jongere jaren al werkzaamheden verrichtte.

Een blik op de deelnemerslijst, die dank zij Provo openbaar is geworden, laat ook verder zien dat met grote zorgvuldigheid deelnemers door Bernhard en zijn „bestuurscomité” - met/na Rijkens o.m. „Europa-beweger” *Max Kohnstamm*; Luns' oud-staatssecretaris *Ernst H. van den Beugel* die zo'n opmerkelijke mislukking werd als KLM-president; ex-AKU-president en oud-minister van Oorlog *Meijnen*; de voormalige ambassadeur in Bonn *Arnold T. Lamping* - worden geselecteerd. Alle lieden die vallen binnen het stramien van de oude samenwerking tussen zeg *IG Farben*, *Standard Oil*, *Dupont Nemours* en *Imperial Chemical Industries (ICI)*.

Beziet men de lijst van *Fransen* die zijn uitverkoren, dan vindt men alle leidende figuren uit de Vierde Republiek, van *Deferre* tot *Pléven*, maar geen leidende gaullisten. Ja toch één: *Pompidou*, de bankier van het Frans-Britse huis *Rothschild*, vóór hij president werd.

Nederlanders bij de vleet; naast de hierboven genoemden - van wie Rijkens in 1961 aftrad omdat de kwestie-West-Irian (Nieuw Guinea) via zijn „Rijkens-groep” met Bilderberg op een anti-Luns-basis werd verbonden - o.m. oud-minister van Buitenlandse Zaken en latere NAVO-ambassadeur *Van Kleffens* („de revolutionair Hitler is niet alleen veroveraar, maar vooral een revolutionair, bezield met gedachten, die - men moge haar verwerpen - een constructief karakter hebben” - zie *PEC-rapport* deel 2 B, pag. 211); oud-minister *Beijen* (die een slechte sleutelrol heeft gespeeld in 1939 bij de transacties met het Tsjecho-slowaakse goed. en in het „Hofkonflikt” van 1956); meelfabrikant, VVD-staatssecretaris van Luns en later minister van Defensie, *De Koster*; oud-ministerr van Financiën en atlantikus *Liefstinck*; ex-Shell-president *Loudon*; de generaal *Mathon*; wijlen Philips-president *Otten*; wijlen oud-minister en -ambassadeur *Van Royen* (Washington en Londen), die in de bezettingstijd onder andere nauw contact had met de groep van de 20e juli 1944; oud-minister, burgemeester *Samkalden*; oud-minister en - NAVO-secretaris-generaal *Stikker*; de ontwerper van een nieuw soort kolonialisme via „ontwikkelingshulp”, prof. dr. *J. Tinbergen*; ex-president van de Nederlandse Bank, wijlen prof. *Verrijn Stuart*, en zijn opvolger oud-minister *Jelle Zijlstra*. Uiteraard gelardeerd met bij voorkeur *PvdA*-politici die in de atlantische pas liepen.

Van de buitenlanders nog slechts enkele sprekende namen: Spaak, Kiesinger, Franz-Josef Strauss, Wilson, Hallstein.

Met boven aan de lijst *Hermann J. Abs*, de financiële steunpilaar van het Duitsland van Hitler, *Adenauer*, *Erhard*, *Brandt* en *Schmidt*; oorlogsmisdadiger in Joegoslavië; met *Ilgner* lid van de Raad van de Raad van Bestuur van IG Farben; hoofd van de spionagecentrale van de Deutsche Bank; via AKU/AKZO-Vereingte Glanzstoff met een stevige vinger in menige Nederlandse pap, vóór, tijdens en ook na de oorlog; tevens de man, die in april 1945, één maand vóór de capitulatie van de nazi's, *Ilgners* plaatsvervanger *Frank-Fahle* de middelen verschaftte om opnieuw een rol te gaan spelen in de duistere wereld van Duitse financiën en andersoortige agenturen. Waarover in ons laatste artikel meer. 14) Prins Bernhard heeft voorts al tal van jaren kroonprinses Beatrix en na haar huwelijk met Claus von Amsberg ook zijn schoonzoon aan Bilderberg doen deelnemen. Een dubieus initiatief ten aanzien van ons toekomstige staatshoofd.

Bernhard kontra Juliana in 1956

Alvorens wij in een slot-artikel de meest recente stormen rond Bernhard in de wijde zee der touwtjestrekkers zullen behandelen, willen wij hier nog enige aandacht besteden aan een affaire, die deze zomer haar 20ste verjaardag viert: het reeds genoemde "Hofkonflikt".

De storm zette aan vanuit de Bondsrepubliek en heeft maandenlang gewoed rond de onschuldige harten en verwarde hoofden van miljoenen aardige Nederlanders. Het begon met een artikel in *Der Spiegel* van 13 juni 1956, dat weinigen hier te lande hebben kunnen lezen, want het werd door de importeur (*Van Ditmar*) niet verspreid.

Dat was zijn "eigen vrije wil", zei hij, en minister-president *Drees* bevestigde dat. Secretaris-generaal *Fock* van Algemene Zaken wees er en passant de buitenlandse journalisten, die wél geïnformeerd wensten te worden, op, dat "de paragraaf in het Wetboek van Strafrecht over laster zowel op de auteur als de verspreider van toepassing is". 15)

Zo trof dit lot der vrijwillige niet-verspreiding nog vele malen vele buitenlandse bladen, die *niet* het voorbeeld van hun Nederlandse collega's-hoofdredacteurs (op één na: *Marcus Bakker* van *De Waarheid*) wensten te volgen om in de lijn van de RVD en *Drees* wat onnozel te teuten over de oogkwaal van prinses *Marijke (Christina)*, de zorgen van haar koninklijke moeder, de slechte invloeden van gebedsgeneester *Greet Hofmans*, en de mededeling dat "er al evenmin sprake is van enig constitutioneel konflikt tussen hare majesteit en de regering of één der ministers" 16)

Ook werd op 13/6 nog medegedeeld, dat "van volkomen bevoegde zijde wordt vernomen, dat er niet de minste sprake is van een aftreden van hare majesteit de koningin".

Voor een uitvoerige beschrijving van dit "Hof-konflikt" verwijzen wij naar de twee artikelen die wij tien jaar geleden in *Vrij Nederland* daaraan hebben gewijd (en bepaald *niet* naar *H.J. Hoflands* desbetreffende hoofdstuk in *Tegels lichten*). 17) In het kader van onze huidige serie is voornamelijk van belang de rol die prins Bernhard daar in heeft gespeeld, publicitair vooral geholpen door zijn oude vriend

14) In een overigens reactionair geschrift, „A Choice, Not An . . . (Alton - Illinois - 1964), onthult de journaliste Phyllis . . . iets over de wijze waarop Bilderberg pleegt te functioneren." Met simultane vertaling via koptelefoons als bij de UNO . . . Alle deelnemers (St. Simon's Island, Georgia USA, 14-18/2/57) arriveerden met vliegtuigen van grote ondernemingen of met eigen vliegtuig . . . De maaltijden werden aangevoerd per vliegtuig van uit het Pierre Hotel in New York . . . fijne wijnen rechtstreeks geïmporteerd vanuit Frankrijk. De rekening van de gehele bijeenkomst werd betaald door H.J. Heinz II, president van de H.J. Heinz Company, met dien verstande dat David Rockefeller vele bar-rekeningen van zijn handtekening voorzag." Schlafly geeft een lange lijst van Amerikaanse top politici en -financiers die aan die Bilderberg-bijeenkomst deelnamen.

Waarbij president Eisenhower, zegt zij, gelijktijdig, in de Nationale Golf Sociëteit van Augusta aanwezig was voor regelmatige consultatie, die werd gepleegd door Tom Dewey, de altijd verliezende Republikeinse presidentscandidaat.

Bernhard bevestigt in een interview met „Holland Herald" (nr. 1 - 1976) zijn nauwe vriendschap met Heinz II, maar vertelt niet dat deze Bilderberg mee financiert.

Schlafly onderstreept ook de „regel" van Bilderberg: de enkele journalisten die er worden uitgenodigd, mogen niets publiceren. Toch, zegt zij terecht, „zijn deze feiten belangwekkend en belangrijk voor ieder." (p. 102 e.v.)

15) The Associated Press, 15/6/56 (nr. 12.330)

16) Telexbericht aan alle Nederlandse hoofdredacteurs op verkiezingsdag 13/6/56

17) „V.N." van 18 en 25/6/66

Sefton Delmer (van de "Daily Express", de Britse geheime dienst SOE, en van het afscheidsbezoek aan Bernhards SS-eenheid in Berlijn - zie p.3) -. De *Haagse Post* van mr G.B.J. *Hiltermann* werd steeds openhartiger in zijn beschuldigingen over de aanstichters en doorzetteren van de aanval op koningin Juliana: de "Daily Express" (en dus ook "Der Spiegel"), ontvangt die berichten van vooraanstaande lieden, die in de controverse aan het Hof geneigd waren de voorkeur te geven aan de inzichten van Z.K.H. de Prins. Het is ons bekend....dat de buitenlandse pers niet door een toevallige indiscretie op de hoogte is gebracht en gehouden. De tegenstellingen in opvattingen (tussen Bernhard/regering-Drees enerzijds en Juliana anderzijds - K.) zijn opzettelijk naar buiten gebracht teneinde H.M. de Koningin te beïnvloeden. 18)

Nog weer iets later bevestigde H.P., wat "De Waarheid" via de pen van ondergetekende reeds spoedig had onthuld: dat die strijd er één was tussen de aanhangers van de NAVO en de koude oorlog aan de ene kant en voorstanders van ontwapening en vreedzame ko-existentie aan de andere kant.

En dit op een moment - na het 20ste Congres van de CPSU - dat een nieuw tijdperk in de internationale betrekkingen leek te worden ingeluid.

Mr. *Hiltermann* pleitte in die dagen zelfs voor het opzeggen door Nederland van het NAVO-lidmaatschap; de Koninklijke Marine wisselde vlootbezoeken uit met de Rode Vloot in respectievelijk Rotterdam en Leningrad.

De koningin, gesteund door haar moeder en een groep die zich noemde (naar de plaats van samenkomst) "Het Oude Loo", stond aan de kant van de vreedzame ko-existentie. Prins Bernhard was, als steeds de NAVO-kampioen, toen al 2 jaar mede in zijn kwaliteit van Bilderberg-president. De "Starfighter" was al in discussie.

De kliniek was gereed

Om te illustreren, hóe ver de NAVO-groep meende te kunnen gaan in de actie tegen de koningin, moge hier vermeld worden, wat haar hoog bejaarde, toegewijde raadsman, wijlen prof dr J.A. *van Hamel*, mij onthulde: in de *St. Ursulakliniek te Wassenaar* waren de vertrekken in gereedheid gebracht om de koningin te ontvangen, nadat zij - op grond van mej. *Hofmans'* gebedsgenezende activiteiten en vermeende invloeden op haar - "buiten staat tot regeren" zou zijn verklaard, zo andere middelen tegen haar niet zouden helpen. Het idee was uitgewerkt door *Romme* en de inmiddels overleden directeur van de kliniek. Als één van de "bewijzen" voor haar betwiste geestelijke vermogens, werd aangevoerd dat H.M. haar vakantie wenste door te brengen in een Oosteuropes socialistisch land....

De koningin heeft de, ook constitutioneel, ongelijke strijd verloren na interventie van een "Driemanschap" (*Gerbrandy Sr., Beel* en *Tjarda van Starkenborgh Stachouwer*), zoals er ook nu een "Commissie van Drie" is ingesteld met "instemming" van de betrokkene.

Het Driemanschap van 1956 heeft er mede zorg voor gedragen, dat de pacifistische kring rond H.M. van het hof werd verjaagd.

Maar terecht onderstreepte *Hiltermanns* "H.P." met grote nadruk, dat *niet* tegelijkertijd Z.K.H. geadviseerd (is) *zijn* politieke en militaire bespiegelingen te laten varen". 19)

Laat staan, dat hem de Bilderberg-activiteit werd verboden, waarachter affaires schuil kunnen gaan als nu in de Lockheed-zaak naar boven zijn gekomen.

Volkomen terecht kon de Londense *Daily Mirror*, zelfs nog vóór het "advies" van

18) „H.P.” van 1/9/56

19) idem

het Driemanschap gepubliceerd was, triomfantelijk melden: "Prins Bernhard heeft zijn veldslag gewonnen!" 20)

En dat was dan op de kop af twintig jaar na zijn verloving, toen voor het eerst een vertegenwoordiger van het *moderne* Duitse imperialisme zijn intrede deed in de Nederlandse monarchie.

Veertig jaar daarna kan niet meer worden ontkend, dat Bernhards intrede, alle mantels der liefde en hypocrisie ten spijt, het koningschap nu dan toch voor *ieder* speurbaar in zijn meest wezenlijke fundament doet schudden: zijn steeds geëtaleerde integriteit. Daarmee is de monarchale crisis een feit geworden.

20) „Daily Mirror” van 25/8/56

Wát ook voor sommige stromingen binnen de regering-*Den Uyl* en binnen het parlement de benoeming van de commissie-*Donner* aan doofpotperspektief lijkt bieden, prins Bernhard zal zijn oude veertig jaar lang volgehouden positie van ongehinderd door de wereld der monopolies vliegen, niet meer herkrigen. De laatste akte is nu ingeluid: zijn vertrek als inspekteur-generaal van de strijdkrachten is alleen een kwestie van (enige kommissariale) tijd geworden, en hij zal ook zijn omstreden functies en kommissariaten er aan moeten geven. Het is duidelijk, dat voor het kabinet-*Den Uyl*, althans in meerderheid, de maat vol is.

Maar wel rijst natuurlijk de vraag, of de minderheid, die bovendien kan steunen op de rechtse oppositie binnen en buiten de Staten-Generaal, het bij deze eindstrijd op een frontaal politiek gevecht zal laten aankomen. Of zij wellicht ook de wankel geworden positie van koningin Juliana zullen en willen durven misbruiken om tenslotte uit de nu ontstane monarchale crisis een ouderwets soort „weg met de socialen, leve de Willemien” te kreëren.

Zo ja, dan zal *Den Uyl* niet mogen aarzelen om het volle gewicht van zijn ambt en het vertrouwen dat hij bij vele Nederlanders ondanks alles geniet, in te zetten teneinde een orangistische staatsgreep van rechts in het kader van een Europees-Atlantisch militarisme te verijdelen. Dát rechts en rechts van rechts zulke ideeën koesteren, is reeds duidelijk geworden. Hoe zou het anders kunnen: via *De Telegraaf/Courant het Nieuws van de dag* is de afgelopen week de campagne ingezet. VVD-senator *Van Riel*, Gulf-redakteur *Hoogendijk* van *Elsevier*, maar in het bijzonder „*De Telegraaf*” zelf, hebben duidelijk gemaakt, dat zij bereid en van plan zijn om *samen* met prins Bernhard, „zo nodig” onze politieke verhoudingen dusdanig te vertroebelen, dat *links* Nederland de rekening van de Lockheedschandalen voor een zeer lange tijd zal betalen.

Meusers stinkbommen

Het is daarbij een veeg teken, dat de rest van schrijvend, pratend en filmend Nederland - maar óók *Den Uyl* zelf - blijkbaar geen oog en nauwelijks enige belangstelling lijkt te hebben voor die ontwikkeling. Waarom immers heeft de minister-president vrijdagavond 13/2 tijdens zijn wekelijks perskonferentie geen woord gewijd aan, en waarom is hem geen vraag gesteld over het volgend proza, dat diezelfde morgen in „*De Telegraaf*” stond afgedrukt? 1) -: „*De vriend van koningin Juliana en Prins Bernhard besloot*” - en hier is niemand anders aan het woord dan de heer ir. Fred Meuser te Sankt Moritz - K. -: „*Het kan enkele weken duren, maar de dag komt, dat de Prins gerehabiliteerd wordt. De koninklijke familie zal dan gehuldigd worden, zoals maar zelden is gebeurd. Omdat ik de aanval op de Prins zie als een linkse aanval op de monarchie hoop ik, dat er bij die gelegenheid stinkbommen naar de socialisten worden gegooid. Ik persoonlijk kom dan naar Nederland met 20 stinkbommen in mijn zak*”.

Deze zelfde heer Meuser, die in het interview met „*De Telegraaf*” (trouwens ook via het *Algemeen Dagblad*) plotseling „onthulde” dat hij geld van Lockheed heeft en niet Bernhard, wordt inmiddels gedoodverfd als de „kroon-getuige” (letterlijk wel juist) à décharge. Men kan zich voorstellen, wat deze man aan een commissie die geen enkele wettelijke status heeft en die hem dan ook niet onder ede kan verhoren, zal vertellen!

(1). „*De Telegraaf*” van 13/2/76

Maar twee dagen tevoren had De Telegraaf een portret van Meuser gegeven, waarin met name het volgende wordt medegedeeld: „Niet alleen prins Bernhard, maar ook koningin Juliana, prinses *Beatrix*, prins Claus, prinses *Margriet* en *Pieter van Vollenhoven* zijn goede vrienden van Fred Meuser, de Lockheed-vertegenwoordiger die prins Bernhard 1,1 miljoen dollar namens zijn firma zou hebben geschonken. Alle leden van de koninklijke familie, met uitzondering van prinses Irene en prins *Carlos*, logeren regelmatig in de gastenverblijven van ingenieur Meuser. Zij zijn dan volgens betrouwbare zegslieden altijd incognito.... In hofkringen beschouwt men de hechte vriendschap tussen de leden van het Huis van Oranje en de Amerikaanse zakenman als een bewijs dat er „niets aan de hand is”.

„Het is ondenkbaar, dat de Koningin of prins Bernhard langdurig met mensen om zou gaan, die niet geheel integer zijn”, aldus een vertrouwensman van de Prins”. 2) Hiermee heeft De Telegraaf met een zeer duidelijk doel voor ogen de constitutionele oorlog aan het kabinet-Den Uyl verklaard. Niet alleen ons *huidige* staats-hoofd wordt hier nadrukkelijk in de bedorven Lockheed-kring betrokken, ook het *toekomstige*: Beatrix, inclusief haar echtgenoot.

Links heeft geen keus

Niet minder nadrukkelijk wordt de van de rechten op de Nederlandse troon uitgesloten Irene eveneens buiten de Meuseriaanse vriendenkring gesloten. En nog eens nadrukkelijk wordt de enige andere troonpretendente, Margriet, er *in* besloten, samen met de verkeersdeskundige Pieter van Vollenhoven. Over de in Amerika zingende *Christina* wordt zelfs niet gesproken; ook zij maakt immers geen aanspraak meer op de Nederlandse troon.

Door nu Meuser te introduceren als de redder van de Nederlandse Kroon die gereed staat om na de overwinning eigenhandig stinkbommen naar „de socialisten” te gaan gooien, is er voor het kabinet-Den Uyl, althans voor de PvdA en de PPR (en naar wij willen aannemen ook voor D'66) geen keuze meer: zij zullen, commissie of geen commissie, met hun eigen politieke voortbestaan de parlementaire democratie als zodanig, hoezeer ook reeds aangetast door NAVO en EEG, adequaat dienen te verdedigen. Niet met stinkbommen, maar met een krachtig, konsekvent en jegens ons volk open en herkenbaar beleid.

De Telegraaf heeft namelijk nog iets onthuld op 11/2: het samenspel tussen „verdachte” en „getuige”: „Het laatst sprak prins Bernhard de heer Meuser zaterdag jongstleden (6/2 - K.) in Davos. Daar was de Prins voor het houden van een lezing voor een klub van managers”. Met een opmerkelijke vertraging heeft Den Uyl een volle week nadien zijn ongenoegen over deze reis en lezing van Bernhard naar buiten laten komen (De Volkskrant van 16/2).

Maar *Der Spiegel* van dezelfde datum wist bovendien te melden, dat Bernhard dit keer zijn bezoek aan Zwitserland zonder de gebruikelijke voorafgaande informatie via de Nederlandse ambassade aan de Zwitserse regering heeft gebracht. Wat wist Van der Stoel van dit alles?

Bovendien weet *Der Spiegel* te melden, dat Bernhard op 10/2 een bezoek aan München heeft gebracht, zetel van Franz-Josef Strauss, die hij mogelijk tijdens een medisch gemotiveerd verblijf heeft ontmoet. Wie zal Bernhard verder nog in en vanuit zijn vakantieoord Lech hebben kunnen benaderen om de strategie tegen het kabinet-Den Uyl en haar onderzoekcommissie te coördineren?

De „lezing” trouwens, waarover De Telegraaf zo akademisch sprak, was, zoals

(2). „De Telegraaf” van 11 2 76

NRC/Handelsblad heeft onthuld" 3), een onbeschaamd en duidelijk als uitdaging bedoeld loflied op het „vrije ondernemersdom” dat bedreigd wordt door „een benepen, ongegronde en daardoor ongerechtvaardigde en schadelijke campagne”. *NRC/Handelsblad* wist te melden, dat „de Prins na deze rede een luid applaus (oogstte) bij zijn toehoorders („500 topmanagers”).” Bernhard bepleitte „nieuwe gedragsregels” voor een „balans” tussen „de inmiddels verlaten klassieke liberale school en praktijk aan de ene kant en een te rigide geplande economie aan de andere kant”.

Bernhard betrok in Davos meteen ook maar even de „ontwikkelingslanden” in dit streven. Zoals hij in zijn Hatch-biografie al liet weten, dat zulk een eenheid van economische politiek tot stand dient te worden gebracht „als de best denkbare garantie tegen het kommunisme”.

Monarchale en monopolie-krisis

Dit brengt ons op het onontkoombare feit: dat met de ontstane monarchale crisis de crisis van het monopolistische kapitalisme in een zeer speciale, maar ook in een zeer gevaarlijke vorm op de agenda der Nederlandse politiek staat.

Daar is allereerst het Amerikaanse militair-industriële complex, dat nu, na Vietnam en Watergate, zijn totale morele en politieke bankroet over de rest van de bevriende wereld uitzaait. Zonder dat bankroet zou op dit moment niet de commissie-*Donner* met een armzalig soort wichelroede op zoek zijn naar „de bewijzen” tegen Bernhard. Zonder dat bankroet zou evenmin *Piet Dankert* (over *Keja* kunnen we maar beter helemaal zwijgen) met de billen bloot zijn komen te zitten in een Amsterdamse rechtzaal, terwijl hij meende, het Franse vliegtuig-monopolie Dassault en daarmee de politiek van *Giscard* verder te diskrediteren. Daar is in de tweede plaats het steeds heviger gevecht tussen Washington/Wallstreet - was het toeval, dat *The Wallstreet Journal* op 4/12/75 de aanval op Bernhard en Franz-Josef Strauss opende? - zijn Westeuropese bondgenoten - konkurrenten. Het „Hofconflict” van 1956 (zie p. 16 en 17) was deel van dat gevecht. De met miljoenen (om)gekochte keuze van de Starfighter was dat omstreeks 1959/60 - en het zou interessant zijn om te vernemen, wat de werkelijke val van het kabinet-*Drees* in 1958 heeft teweeggebracht; voorts wat de werkelijke reden was waarom VVD-minister Sidney van den Bergh zo kort na zijn optreden in het kabinet-*De Quay* als minister van Defensie moest aftreden, zogenaamd in verband met een echtscheidingsaffaire in de USA.” 5)

Op 30 juli 1959 werd hij tot zijn vertrek gedwongen. Op 3 september werd de VVD-er *Visser*, een man van het derde plan uit de kring van het werkgeversverbond, benoemd. Op 24 december maakte de regering bekend, de „Starfighter” te hebben gekozen, zulks in navolging van de Bondsrepubliek (minister van Defensie: Strauss), en ook tóen met België (op 25 januari 1960) in het Haagse kielzog. Maar dit keer is het België, dat juist in de stormachtige Lockheed-week te onzent, begonnen is met een opmerkelijke poging om de doorgedrukte vervanging van de „Starfighter” door de Generaal-Dynamics-F-16 terug te draaien. Brussel was altijd een voorstander van de Franse Mirage, maar ging andermaal onder de druk vanuit Washington en Bonn, met steun van Den Haag, door.

(3). „*NRC/Handelsblad*” van 7/2/76

(4). Zie „*De Nieuwe Linie*” van 11, 2 76

(5). Van den Bergh, belangrijkste man van de Nederlandse Unilever-tak in die dagen, werd beschouwd als een tegenstander van Luns' Pentagon-politiek. Het nieuws over de echtscheidingskwestie is via de ambassade in Washington naar ons land doorgespeeld, aldus vertelde ons wijlen prof. mr. J.A. van Hamel.

Er moet in de eerste jaren zeventig 100.000 dollar door Lockheed zijn overgemaakt naar Prins Bernhard, aldus de verklaringen in de Amerikaanse Senaatscommissie, in verband met vervangingskwesties bij de Marine. Een parlementaire enquête commissie lijkt, zeker ook na het proces-Dassault in Amsterdam, geen overbodige luxe om de *hele* gang van zaken der laatste jaren bloot te leggen.

Dan kan wellicht óók worden uitgezocht, waarom de ministers *Drees Jr* en *De Brauw* van DS'70 zo nodig in 1972 moesten aftreden om daarmee het kabinet-*Biesheuvel-Schmelzer* ten val te brengen. Dat, naar wij uit bijzonder goede bron vernamen, zijn keuze voor de Mirage had bepaald! Juist nu de Eurogroep van de NAVO - waar Parijs nog altijd weigert deel van uit te maken - poogt om mèt dat steeds maar aparte Frankrijk tot Europese „wapenstandaardisatie” te komen, zou opheldering over de vervangingsgeschiedenis van de „Starfighter” helder licht in de Nederlandse en in de Atlantisch-Europese kontroversen kunnen brengen.

Frank-Fahle en de zwarte draad

Hebben wij hiermede prins Bernhards rol en positie tussen IG Farben en Lockheed inmiddels waarwel gezegd? Neen, allermint. Want wij hebben in de drie vorige artikelen laten zien, dat hij al veertig jaar lang sleutelpunten in de gevechten op leven en dood tussen concern-groepen heeft bezet, vóór, tijdens en na de Tweede Wereldoorlog. In het doortrekken van die zwarte draad speelt juist de Lockheed affaire een uiterst opmerkelijke rol.

Wij hebben reeds enkele keren de naam genoemd van de man, die in de jaren dertig, samen met de latere oorlogsmisdadiger *Max Ilgner*, de leiding had van IG Farben Berlin NW 7 en aldus ook baas was van Bernhard: dr. *Günther Frank-Fahle*.

Welnu, wat antwoordde Fred Meuser op de vraag van *Vrij Nederland* redakteur *Igor Cornelissen* half december 1975, wie in plaats van de door hem betwiste *Hauser* de agent voor West-Duitsland was die de betalingen voor Lockheed verrichtte? -...„Onze man was Frank-Fahle die nu over de tachtig is” 6)

„Dr. Frank-Fahle was één van de jongere directeuren bij IG Farben”, onthult een officiële Amerikaanse bron in 1945. (7) „Hij ontving zijn opleidingen verwierf zijn deskundigheid t.a.v. buitenlandse valuta-regelingen in de USA bij Hallgarten en Co in New York, en ook bij de American IG Chemical Corp (die geleid werd door het advocatenkantoor van de gebroeders *John Foster* en *Allen Dulles - K.*) Dr. Frank Fahle had ook onder zijn supervisie het bureau van de „Kaufmännische Ausschuss” (van IG Farben Berlin NW 7), dat, te oordelen naar zijn naam, een integraal onderdeel zou kunnen zijn van iedere agressieve zakelijke organisatie, maar dat in het geval van IG Farben niets anders was dan verzamel-, analyse- en verspreidingspunt van de rapporten der IG Verbindingslieden....”

Zoals wij in ons eerste artikel uitvoerig hebben beschreven, was Bernhard van Lippe door de NSDAP gescreend assistent van de Parijse V-man *Passarge* en de Amsterdamse V-man *Fritze*.

(6). „Vrij Nederland” van 13/12/75

(7). „Elimination of German Resources for War” - Washington 1945 - p.995. In een bijlage (Exhibit nr. 11) bij dit rapport over de hoorzittingen van een Senaatscommissie (Kilgore), blijkt dat Frank-Fahle dé man van Canaris was in Berlin NW 7. Canaris stond in contact met de westelijke geallieerde diensten, ook tijdens de oorlog.

Neurenbergse getuigenissen

Deze laatste naam vormt meteen een afdoende antwoord op hetgeen De Telegraaf noteerde uit de mond van „welingelichte kringen”, die de nauwe en langdurige vriendschap met Meuser wilden hanteren als „bewijs” voor de integriteit van Bernhard en de rest van zijn familie in Soestdijk en omstreken. Welnu, deze Fritze, top-agent van IG Farben en de Nazi's, is tot aan zijn dood in 1963 toe de nauwe vriend van Bernhard en de koningin gebleven.

Frank-Fahle stond zelf niet terecht in Neurenberg tijdens het Amerikaanse IG Farbenproces. Maar hij getuigde er wel voor, en zijn naam kwam vaak ter sprake in de verhoren van de hoogste IG Farbentop. Op 25 juli 1945 werden IG Farbandirekteur *Von Schnitzler* en Ilgner (Bernhards vriend en chef) verhoord over de zogenaamde „MOB-kwesties”, dat wil zeggen de mobilisatie van alle oorlogspotentieel in de jaren dertig voor Hitlers agressie-oorlog. Von Schnitzler bevestigde desgevraagd de Amerikaanse ondervragers, dat Ilgners Bureau NW 7 „door de Wehrmacht officieel qua militair belang werd erkend”, en dit al sinds 1933/34.

Op 4 augustus 1945 verklaarde Ilgner, dat in 1940-41 zijn Berlin NW 7 een kontrapionage-afdeling oprichtte. Frank Fahle, die toen na korte diensttijd in de Wehrmacht terugkeerde, werd er het hoofd van. Hij onderhield met Ilgner en zijn collega Krüger de exklusieve inlichtingenverbinding met het hoofdkwartier van de Wehrmacht.

Wij kunnen hier niet verder in detail ingaan op zijn precieze werkzaamheden. (8). Maar wel is van essentieel belang voor de huidige Lockheed-affaire met Strausz en Bernhard, dat Frank-Fahle een maand vóór het einde van de Tweede Wereldoorlog, in april 1945, via *Hermann Josef Abs*, van de Deutsche Bank geld ontving om een nieuwe bank op te richten: de *Deutsche Commerz GmbH*.

Frank-Fahle werd directeur van deze nieuwe bank, die volgens een zeer ingewijd man uit de DDR die de daar aanwezige archieven heeft kunnen raadplegen, betalingen voor verrichtte, „zonder dat deze hem, Abs, in het openbaar zouden kunnen belasten.” En, vervolgt deze Oostduitse auteur: „Zo ging het ook met de Starfighter-zaak, die tussen Abs, Fahle en Strausz via de Lockheed-lobbyist en vroegere CIA-agent Harald F. Hauser afgehandeld werd. Soortgelijke akkoorden werden ook tussen Lockheed en de Lufthansa (waar Abs president-kommissaris van is) via Fahle uitgevoerd.” (9).

Abs, die samen met Ilgner de spionage-diensten van IG Farben en Deutsche Bank in de nazi-tijd had geleid en geïntegreerd (10), zit met prins Bernhard in de raad van commissarissen van Estel NV (Hoogovens-Hoesch). Bernhard als „ere-kommissaris”, Abs als gewoon kommissaris, ex-president-kommissaris. (11). Opmerkelijk is verder de parallele figuur: Abs bij de Lufthansa, Bernhard bij de KLM. Bernhard ook bij Fokker, en Strausz bij Fokkers Duitse partner, de Verenigde Flugtechnische Werke. Dat alle drie heren ook nog weer ten nauwste betrokken zijn bij Afrikaanse en vooral *Zuid-Afrikaanse* zaken, via diverse instellingen, willen we hier maar verder niet uitwerken.

(8). Zie daarvoor „Elimination” etc. en diverse boeken over IG Farben.

(9). Eberhard Czichon - „Der Bankier und die Macht” - Hermann Josef Abs in der Deutschen Politik” - Köln 1970, p.203. Dit boek analyseert zeer grondig en verhelderend de strijd tussen de machtsgroepen in de Bondsrepubliek, wat ook dienstig is voor een juiste beoordeling van de positie van de prins Bernhard en Claus binnen de Nederlandse politiek.

(10). Czichon - p.115 e.v. Zie ook: Wim Klinkenberg - „De Ultracentrifuge 1937-1970” - Amsterdam/Baarn 1971, p.48 e.v.

(11). „Cobouw” van 15/5/73

Samkalden vervangen door Goedkoop

Dat Frank-Fahle „onze man van Lockheed” is volgens Bernhards vriend Meuser, versterkt slechts ónze argumentatie, dat de prins al veertig jaar lang, door alle perikelen, tegenstellingen, fronten en blokken heen, dezelfde concernbelangen vertegenwoordigt; dat hij daar uiteraard voor is en wordt betaald. En dat hij, evenals een aantal van zijn intiemste zaken- en andersoortige vrienden, nu door de corruptie-explosie vanuit de USA voor het eerst zichtbaar voor elkeen aan het licht der openbaarheid wordt blootgesteld.

Vandaar dat wij hierboven stelden, dat de oorlogsverklaring van Meuser aan de „de socialisten” niet ernstig genoeg kan worden opgevat, nu een regering o.l.v. een PvdA-leider de stinkende erfenis van een kabinet zónder PvdA moet zien op te ruimen.

Is de Partij van de Arbeid tot werkelijke verdediging van zichzelf en de democratie in staat? Dat haar Amsterdamse burgemeester *Samkalden* niet verscheen op de „Avond van de Prins”, zoals de Courant het Nieuws v.d. Dag de feestavond van het Wereldnatuurfonds in de RAI veel betekend noemde, mag nauwelijks een tegenzet worden genoemd. Bovendien stond zijn VVD-Loce *mr. Goekoop*, keizers door hem en de zijnen in het zadel geholpen, met ambtsketen gereed om Samkalden te vervangen. Over het nut van een „afspiegelingskollege ”gesproken”? Maar wat moet de PvdA met een hoofdstedelijke burgemeester die commissaris van Mobil Oil is, nadat al op 1 april 1965 de toenmalige wethouder Den Uyl de onvergetelijke woorden sprak: „Geen socialisme zonder Mobil Oil”? (12)

Is de PvdA bereid en in staat, zich tot in *alle* konsekwenties, *samen* met de andere linkse partijen, op te stellen tegenover de lawine die rechts nu met behulp van de prins pogt te ontketenen?

Wat betekent het namelijk anders dan zo'n poging, wanneer de president-directeur van de Koninklijke/Shell *mr. G. Wagner*, toegejuicht door Bernhards oude vriend *Ferolme* en de Utrechtse VVD-burgemeester *Vonhoff*, tot de prins zegt: „Koninklijke Hoogheid, we zijn hier allemaal om van onze loyaliteit blijk te geven”? De heer Wagner droeg in zijn pochetzakje een oranje lintje.” (13)

Holtrop in Bernhards kulturele klub

Terwijl de bewijzen voor Bernhards aandeel in de Lockheed-schandalen zich opstapelen, organiseert *big business* blijkbaar de actie voor „eerherstel”. En dit tevens, terwijl de commissie-Donner nog geheel op gang moet komen, voorzover zij dat ooit kán.

Ongetwijfeld zal het multinationale kapitaal in de heer Holtrop daarbij de stille bondgenoot zien, want niet alleen was hij jarenlang president van de Nederlandse Bank met vele internationale vrouwelijke functies, hij behoorde ook tot de naaste steunpilaren van prins Bernhard in de ander omstreden internationale klub, de „Fondation Européenne de la Culture”. Er is bovendien reden om aan te nemen, dat hij minstens één Bilderbergconferentie heeft bijgewoond.

Dat Bernhard de „feestavond” ten bate van zijn schildpadden op de Galapagos-eilanden ongehinderd heeft kunnen laten doorgaan; dat hij zijn vrouw - onder

(12). Den Uyl sprak deze merkwaardige woorden in een kulturele beschouwing bij de opening van de Vondelpark - jubileum-tentoonstelling, kort vóór hij minister van Economische Zaken in het kabinet-Cals zou worden. Onder zijn wethouderlijk bewind kwam de vestiging van Mobil Oil in de hoofdstad tot stand.

(13). „Courant Nieuws v.d. Dag” 14.2.76

volledige ministeriële verantwoordelijkheid! - daarheen heeft kunnen meebrengen om er aldus mét het staatshoofd een demonstratie vóór *zijn* gehavende positie te kunnen organiseren, doet het ergste vrezen.

Tenzij de vakbeweging - en dan bedoelen we natuurlijk de FNV -, tenzij PvdA, PPR, PSP, CPN, D'66 en democraten in sommige konfessionele organisaties en partijen, zich van nu af aan krachtig aansluiten tégen dit rechts orangistisch drijven.

De voorzitter van de CPN, *Hoekstra*, heeft in een persoonlijke verklaring - was het een correctie op het slappe, onpolitieke optreden van zijn fraktiegenoot *Bakker* in de Tweede Kamer?- de eis gesteld, dat Bernhard van zijn functie van inspekteur-generaal wordt ontheven. Het lijkt een juiste eerste eis, die *onmiddellijk* kan worden verwezenlijkt, al was het maar als schorsing hangende het onderzoek. De directeur van het Van Gogh-Museum is die weg tenslotte ook gegaan, zónder van enig strafbaar feit te kunnen worden verdacht....

Hoekstra heeft nog een ander ijzer in het vuur gelegd, dat minder eenvoudig aan te pakken lijkt; hij wenste tegelijkertijd dat de koningin onder geen beding zal (moeten) aftreden. Onder de gegeven omstandigheden kan men met de wenselijkheid van deze opvatting instemmen. Maar of ze houdbaar is, nu H.M. zo nadrukkelijk in de tegenactie van en voor Bernhard is en wordt betrokken? Wanneer het inderdaad zo zou zijn, dat ook zij nauw met Meuser verbonden is geweest?

Hoekstra verwerpt bij voorbaat het optreden van Beatrix als koningin, omdat dan „ruimte wordt geschapen voor een versterking van de positie van prins Claus.” En dat acht hij kennelijk ongewenst „tegen de achtergrond van de ontwikkelingen binnen de EEG en de toenemende druk van West-Duitsland”. (14).

In een land als het onze, waar men zo weinig gewend is politiek te denken, kan deze laatste argumentatie gemakkelijk verkeerd worden begrepen, of, zoals is geschied, genegeerd. In haar gehanteerde vorm is zij inderdaad ontoegankelijk. Maar dát de kwestie-Bernhard er één is van de hoogste politieke orde - dat wil zeggen: met de positie van Nederland ten opzichte van de NAVO en de EEG, de USA en de Duitse Bondsrepubliek in het bijzonder, als inzet - dienen al diegenen die nog wél over politiek denkvermogen te linker zijde beschikken zich met de hoogste spoed eigen te maken. Luns, Van Riel, De Koster, Kissinger, Schmidt, Strausz, Abs, Meuser, en ook Bernhard, weten dat al lang. En hándelen er naar, betaald of pro deo.

Terwijl de Commissie-Donner/ Holtrop/ Peschar ruimschoots de tijd neemt om de regering-Den Uyl de gelegenheid te geven, met een minimum aan politiek onheil de monarchale crisis op te lossen, groeit in de vaderlandse pers het koor der stemmingmakers. Rechtse bladen als het „Algemeen Dagblad”, de „Haagse courant” en „Het Parool” trachten de kop over te nemen van kranten als „De Volkskrant” en „Het Vrije Volk” in het aandragen van materiaal dat het vonnis over prins Bernhard en het daarmee gepaard gaande aftreden van koningin Juliana mbgelyk moet maken. Het „Algemeen Dagblad” heeft zaterdag 21 februari zelfs in drie opmerkelijke hoofdartikelen afscheid genomen van het huidige koninklijke echtpaar door aan het einde van een uitgekiend betoog „Leve een *moderne* monarchie!” uit te roepen.

Alleen „De Telegraaf/ Courant het Nieuws v.d. Dag”, haar weekblad „Accent” en Elseviers Gulf-kraan Hoogendijk zorgen voor weerwerk ten behoeve van al die kolonels en Korea-vrijwilligers b.d., die nog in het oude Oranjeboekje zijn verdiept. Het wachten is slechts op het sein, dat ook zij van een hogere hand zullen

(14). „De Waarheid” van 11/2/76.

ontvangen, opdat hun konsumenten eveneens van nieuwe bladzijden in dat boekje zullen worden voorzien.

Maar daarmee rijst steeds groter de vraag: WAAROM, waarTOE dit gigantische ontluisteringsproces?

Zoals altijd, moet ook nu het antwoord op die vraag gezocht worden in de internationale situatie. Dat *Watergate*, ook het begin van de huidige Northrop-Lockheed-schandaal-ontmaskering, alles te maken had met de mislukking van de buitenlandse politiek van de Verenigde Staten, is langzamerhand wel gemeengoed geworden. Het totale fiasco van de Vietnam-strategie, die een speerpunt was in de algehele „global strategy” tegen „het wereldkommunisme”, leidde tot ongekend scherpe en meedogenloze conflicten binnen de Amerikaanse heersende macht. Maar daarmee kwam ook op gevaarlijke wijze de „Atlantische solidariteit” op de tocht te staan. Want de Amerikaanse multinationals die *Nixons* herverkiezing hadden gefinancierd en die door *Watergate* met hun hele handel en wandel op straat kwamen te liggen, waren (en zijn) tegelijkertijd de concern-fundamenten van het hele na-oorlogse systeem van machtsverhoudingen binnen de kapitalistische wereld. Zij zijn met een voordien nimmer geëvenaarde kracht doorgedrongen binnen de structuren van die wereld, nadat de Tweede Wereldoorlog een volstrekt ander verloop had gekregen dan in de jaren dertig was verwacht en gepland.

Het Derde rijk van Adolf Hitler en *Gustav Krupp von Bohlen* en van IG Farben had *niet* de oorlog tegen „het Bolsjewisme” gewonnen. Integendeel: het Amerikaanse, Britse, Franse en ook Nederlandse deel van het kapitalistische wereldsysteem was gedwongen geraakt, dat Bolsjewisme te steunen in de oorlog tegen Adolf Hitler.

Nadat door het Niet-Aanvalsverdrag van augustus 1939 de regering in Moskou het gemeenschappelijke anti-Sowjet-front van het imperialisme had gebroken, ontstond de situatie, die (toen nog Senator) *Truman* op de 22e juni 1941, de dag van Hitlers overval op de USSR, onvergetelijk heeft getypeerd: „Onze (Amerikaanse) houding moet nu de volgende zijn: wanneer we zien dat Duitsland gaat winnen, moeten we de Russen steunen, en, omgekeerd, als de Russen dreigen te winnen, de Duitsers. Intussen mogen wij hopen, dat zij elkaar zoveel mogelijk zullen afslachten”. *N.Y. Times* (22/6/41). En omdat de Nazi's tot dan toe alle veldslagen in Europa hadden gewonnen, terwijl hun Japanse bondgenoten eind 1941 ook de kans schoon zagen om in Azië hun slag te slaan, kon Washington onder Roosevelt niets anders doen dan wat Londen onder Churchill al eerder had moeten doen: de anti-Hitler-koalitie aangaan, samen met Moskou onder *Stalin*. Het mag een kwaadaardige speling van het lot genoemd worden, dat dezelfde Harry Truman bij het einde van de oorlog, die door „de Russen” gewonnen werd, president was van de USA. Na vier jaar kon en moest hij de in 1941 gepresenteerde variant van „steun voor de Duitsers” in praktijk brengen, de „Truman-doctrine”.

Potsdam in de praktijk

Wie nu denkt, dat we inmiddels de „zaak Bernhard” verre naast ons hebben gelaten, vergist zich deernlijk. Alleen in het kader van de hierboven kort geschetste ontwikkeling der wereldpolitiek kan iets worden begrepen van de werkelijke inhoud en achtergronden van de totale Lockheed-affaire.

Het Amerikaanse imperialisme is als groot profiteur uit de Tweede Wereldoorlog te voorschijn gekomen: weinig verliezen aan mensen, veel winstgevend verlies aan materieel, ongehoorde macht over alle westelijke geallieerden, die materieel geheel afhankelijk waren geworden van de grote overoceanse broer. En tegelijkertijd ontstond de noodzaak, zo snel mogelijk kapitalistische orde op zaken in Duitsland

te stellen, waar het oostelijk deel bevrijd was door de socialistische Russische bondgenoot die van het Verdrag van Potsdam realiteit wenste te maken en het onmiddellijk in zijn zône in praktijk bracht.

Terecht beschouwden de Sowjets het nazistische Duitsland als vrucht van het monopolistische kapitalisme, en terecht vonden zij dat mét het verslagen nazisme de stinkende bron van dat politieke gangstersysteem diende te verdwijnen. In het Verdrag van Potsdam, dat Truman, en *Attlee* mét Stalin hebben ondertekend, vindt men vele sporen van deze juiste opvatting terug. En ook in het bevrijde bezette Duitsland kon men tot in groeperingen die zich „liberaal” en „christendemokratisch” noemden, de opvatting tegen komen dat de grote industrie die Hitler in het zadel had geholpen en die enorme winsten uit zijn veroveringen had gehaald, genaast diende te worden.

Tegen die „dreiging” is vanuit Washington het „vrije Westen” georganiseerd. Wanneer wij nu onthullingen te verwerken krijgen over „steekpenningen” die de CIA en alle grote Amerikaanse ondernemingen kwistig over westelijk en zuidelijk Europa hebben uitgestrooid, dan moeten die gezien worden in het licht van deze anti-kommunistische strategie. Sociaal-democratie, christen-democratie, alles wat rechtser van links staat dan het kommunisme, is vanuit Washington met alle middelen bewerkt. En omdat die anti-kommunistische groeperingen in vrijwel alle West- en Zuidoepese landen op de een of andere manier aan de politieke macht kwamen, werden zij tegelijkertijd degenen die over bijvoorbeeld de keuze van vliegtuigen, tanks, geschut, marineschepen en andere lukratieve oorlogsapparatuur hadden te beslissen.

De kracht der Duitse concerns

Die apparatuur was, wat de eerste na-oorlogse generatie betreft, meteen al van voornamelijk *Amerikaanse* makelij toen nog volgens de „leen- en-pacht-overeenkomst” („lend lease”) „*Marshall-hulp*” moest de geschokte Westeuropese economieën voor de tweede generatie in staat stellen, de dankbaarheid voor die „hulp” in eigen daden om te zetten: een meer en meer zelf te financieren geïntegreerde bewapening in NAVO-verband. Gelijktijdig diende de Europese economie der konkurrerende monopolies onder de vleugels van Wallstreet tot een „*Ekonomische Gemeenschap*” te worden geïntegreerd, tot en met de defensie toe. Maar toen begonnen reeds de problemen onoverkomelijk te worden.

Want de Tweede Wereldoorlog had voor de Duitse industriële reuzen als IG Farben voor het Duitse financiële apparaat waarin de Deutsche Bank van *Hermann J. Abs* een sleutelrol speelde, een enorme machtsuitbreiding betekend. Dit werd in en na 1945 aanvankelijk teniet gedaan door de regeringen der bevrijde landen in het Westen. Maar met name in een land als het onze, waar de economie zo volstrekt gebonden was en is aan die van de Duitse burens, wisten alle Philips-, Unilever-, Shell-, AKU(AKZO)-, Hoogovens- en andere monopoliepolitici dat zij zo snel mogelijk de betrekkingen met hun Duitse afnemers en opdrachtgevers dienden te „harmoniseren”.

Terwijl het voormalige verzet (terecht) nog altijd vecht tegen de vrijlating der laatste drie in Europa gevangen gehouden Duitse oorlogsmisdadigers (*Hess* niet meegerekend), is de Nederlandse economie en de Nederlandse politiek vast verankerd in de belangen en oogmerken van Bonn. Terwijl de heer *J. Teengs Gerritsen* poogt, met die strijd tegen de vrijlating van Kotállla c.s. zijn gehavende reputatie althans via *De Waarheid* wat op te vijzelen, constateert zelfs *Luns-adept Van der Stoep* in Bonn „volledige identiteit” tussen de buitenlandse politiek van zijn en *Helmut Schmid's* regeringen.”

En zo besloot in december 1959 de toenmalige regering *De Quay* met de échte Luns op Buitenlandse Zaken „op een achtermiddag”, het voorbeeld van *Franz-Jozef Strauss en Konrad Adenauer* te volgen door de „Starfighter” van Lockheed aan te schaffen voor de gemeenschappelijke „verdediging tegen het Bolsjewisme”. Zo staat ons leger al sinds de jaren vijftig onder kommando van Duitse generaals, zo hebben we naast Amerikaanse(atoom)bases een Westduitse in Budel. en zo zijn sleutelindustriëën als Hoogovens en Fokker al vele jaren gefuseerd met Duitse reuzen als Hoesch waar de al genoemde Abs, en Vereenigde Flugtechnische Werke in Bremen waar Frans-Josef Strauss een leidende post bezet. Bij AKZO zit al vele jaren eveneens Hermann J. Abs. die van de bezettingstijd gebruik had gemaakt om een oude concurrentie-vete van AKU met de Vereenigde Glanzstoff ten gunste van het Duitse kapitaal te beslechten. Unilever, Shell en Philips hebben al vele decennia belangrijke Duitse steunpunten binnen hun muren, Dat is de échte „Atlantische solidariteit”, want steeds zijn er ook Britse en Amerikaanse belangen mee verbonden. Die elkaar gelijktijdig naar het leven staan.

Hauser wierf Strauss aan

Zo ging het ook in 1945 bij de capitulatie van Hitler-Duitsland. De Amerikaanse en Britse bezettingsapparaten waren voornamelijk bemand met rechtstreekse vertegenwoordigers van de grootste concerns. En zij bedienden zich zoveel mogelijk met Duitse concernvertegenwoordigers, oude bekenden uit de tijd dat er nog geen front tussen hen bestond, teneinde Duitsland voor socialisatie, en daarmee de „vrije wereld” voor ontbinding te behoeden. Op die wijze werd Hermann J. Abs. na een gevangenschap van enkele weken, begin 1946, „adviseur” voor economisch-financiële zaken van het Britse bezettingsbestuur. En zo werd ook de oud Wehrmacht-officier (Stalingrad) Frans-Josef Strauss door de militaire-inlichtingeman *Ernest F. Hauser* aangeworven voor het Amerikaanse bezettingsapparaat. In dezelfde weken viel de beruchte *Fulton*-speech van Churchill, waarin hij *Goebbels'* „IJzeren Gordijn” weer introduceerde en het westen opriep tot de heilige oorlog tegen het kommunisme.

Het zou verkeerd zijn, te menen dat de plannen tot „integratie” van Westelijk Europa alleen van Amerikaans-Britse kant waren uitgebroeid tijdens de oorlogsjaren. Ook in Duitsland, dat tenslotte het „verenigd Europa” op geheel eigen wijze tot stand had gebracht, lagen de plannen voor na de oorlog klaar. IG Farben had via zijn spionage-apparaat Berlin NW 7 - waar *dr. L. de Jong* blijkens een verklaring voor de *VPRO/Embargo* op 20 februari j.l. nog nooit van heeft gehoord - de volledige „integratie” van de chemische en aanverwante industrie in het bezette Europa geheel uitgewerkt, zoals we op pag. 7 hebben gezien. Op 21 januari 1941 begon Abs. samen met de chef en vriend van prins Bernhard bij deze IG Farbenafdeling, *dr. Max Ilgner*, een plan uit te werken voor „Europa-trusts”, waarbij ook één van de Duitse heren van Bernhards *Hollandsche Koopmansbank, Weltzien*, betrokken was. En zoals nu Lockheed miljoenen in de kassen van allerlei Europese partijen blijkt te hebben gestort, betaalde bijvoorbeeld Abs jaarlijks alleen al 500.000 Reichs Mark uit de winst van het opgekochte Frans-Belgische chemische *Solvay*-concern aan Hitlers NSDAP. De partijen veranderen, het geld wordt minder waard, maar de concerns zijn gebleven en de betalingen worden bij het inflatietempo aangepast.

De business begon bij Strauss

Geen wonder, dat bij het naderende einde van een verloren oorlog, om precies te zijn in augustus 1944, een geheime *Arbeitskreis für Aussenwirtschaftsfragen* wordt ingesteld, die met deelneming van Deutsche Bank en IG Farben de economische voorwaarden ging uitwerken welke bij de „vredesonderhandelingen” zouden worden gesteld. Eén van die „voorwaarden” was de organisatie van een „Europees Wirtschaftsraum”. *Wie hierover veel meer wil lezen, mag het voortreffelijke boek van Eberhard Czichon worden aanbevolen, dat in 1970 is verschenen: Der Bankier und die Macht - Hermann Josef Abs in der Deutschen Politik.* Hij vindt daar ook de affaire-Frank-Fahle waarover wij op pag. 19 en 20 hebben bericht: de oprichting in april 1945, met geld van Abs, van een nieuwe bank onder leiding van deze F.F., die met Ilgner, Bernhards chef bij Berlin NW 7 was geweest en die in 1961-62 o.m. de Lockheed-geldtransacties voor met name Franz-Josef Strauss heeft verricht.

Want dat dreigt in de lawine van publikaties over Prins Bernhard en zijn vrienden *Meuser en Weissbrod*, de heren *Besançon* en *Ritmeester v.d. Kamp*, over *Warmelo* en *Wojnowo*, te worden vergeten: dat de hele „Starfighter” business is begonnen bij Strauss, de toenmalige minister van oorlog in het kabinet-Adenauer. Dat ook de onthullingen van zijn vroegere vriend Hauser, met wie hij sinds 1945 zo nauwe verbanden op zakelijk en politiek gebied had, zijn begonnen met de aanval op Strauss. Dat toen meteen al de naam van Bernhards voormalige chef bij Berlin NW 7, Frank-Fahle, is gevallen. Dat oud-minister *Visser*, oud-generaal *Stokla*, oud-staatssecretaris *Calmeijer*, allemaal hebben verklaard, de „Starfighter” te hebben geprefereerd boven met name de Franse *Mirage*, omdat dat Lockheed-toestel „in één pakket” met de Bondsrepubliek werd „meegenomen”. Het is tot nu toe vrij stil gebleven rondom Strauss en Lockheed, omdat Strauss' partij, de CSU in Beieren, van de rechter gedaan had gekregen. *Der Stern* en daarmee in feite de hele verdere Westduitse mediawereld te verbieden, wat dan ook over betalingen vanuit de USA aan Strauss c.s. te publiceren. Tegelijkertijd is er in de States zelf een opmerkelijke diskretie jegens de Bondsrepubliek; een diskretie waarop prins Bernhard jaloers zal zijn, en de regering-Den Uyl waarschijnlijk niet minder, ook al wil zij nu definitief van Bernhard als vliegende kiep van het internationale kapitaal af..... Maar toch zit hier de sleutel tot het geheime spel: in de Bondsrepubliek. Want toen Strauss in oktober 1958 - ruim een jaar vóór De Quay-Luns-Visser! - het besluit nam, het Lockheedvliegtuig te kiezen, nam hij behalve een commerciële ook een *politiek-strategische* beslissing.

Zoals *Der Spiegel* in januari 1966 zou schrijven: „..... Strauss voerde tegen de bezwaren van meer bezonnen officieren en ambtenaren in zijn ministerie „politieke redenen” aan. Later werden die redenen duidelijk: Strauss wilde via een NAVO-achterdeur Duitslands atomaire participatie snel tot een voldongen feit maken..... Dat de wens tot atomaire gevechtskracht de voornaamste drijfveer was voor de uitbreiding van het Starfighter-programma - tot 700 (!) stuks -, maakt een technische wijziging duidelijk, die Strauss later aan de F.104-G. liet aanbrengen: hij liet de bommen-computer verwisselen..... In totaal 500 bondsduitse Starfighters kregen een nieuw model bommencomputer, de *Dual-Timer*, die voor het gooien van atoombommen geschikt, maar voor konventionele bommen te onnauwkeurig is.”

De Geest is uit de Fles

En wat zegt nu Strauss' toenmalige vriend en helper, Hauser, aan het *Algemeen Dagblad* (21 2 76)? Dit: „De sleutel tot - het douceurtje van 1,1 miljoen dollar aan

prins Bernhard schuilt in de wijzigingen en aanvullingen die op het oorspronkelijke ontwerp van de Starfighter werden aangebracht". Vandaar ook, dat Bernhard de 1,1 miljoen pas in 1961/62 moet hebben ontvangen; toen Lockheed dáár zijn winst uit kon behalen.

Maar veel wezenlijker is natuurlijk het feit, dat deze „smeergelden en alle andere onpasselijkheden onderdeel waren (en zijn) van een politiek-militaire strategie, die ten doel had (heeft), de Bondsrepubliek nucleair „gelijkwaardig" te maken met zijn Franse en Britse NAVO bondgenoten. In de zomer van 1960 heeft Strauss met zijn generale staf een memorandum opgesteld, waarin deze „gelijkwaardigheid" werd opgeëist. Het was de tijd, waarin Kennedy als presidentskandidaat onthulde, hoe de regering-Eisenhower Bonn (en Den Haag) had toegestaan, een eigen methodiek tot verrijking van uranium te ontwikkelen - de ultra-centrifuge -, die de basis moets) leggen voor de Westduitse atoombewapening.

Het is sindsdien duidelijk geworden, dat dit spook van een Westduitse nucleaire macht op basis van de sterkste financiële en industriële potentie binnen Europees NAVO- en EEG-verband, meer en meer het politieke gedrag van Washington is gaan bepalen. Door te weigeren, Potsdam uit te voeren en aldus een einde te maken aan de „German resources for War", zoals een publikatie van de Amerikaanse regering in 1945 zeer to the point was genoemd, werd de Amerikaanse regering gekonfronteerd met de gevaren die het bekende sprookje over de *Geest in de Fles* heeft beschreven en die na 1918 tot de Tweede Wereldoorlog hebben geleid. En hoewel Lockheed en Northrop en Standard Oil en Gulf en General Electric en ICI en Dupont en nog veel meer loten aan de multinationale stam miljarden aan die uit de fles vrijgelaten geest hebben verdiend, staan zij en anderen in het Westen nu opnieuw voor de keuze die in de jaren dertig was ontstaan door hun eigen politiek van „het kleinste kwaad".

Ook toen sterke groepen binnen het „Atlantische" kapitalisme, die er de voorkeur aan gaven, met het Duitse revanchisme samen te gaan tegen het communisme. Ook toen de vraag, waartoe zulk een bondgenootschap de eigen machtsposities in het hele kapitalistische systeem tenslotte zou brengen. Maar NU de wetenschap, waar de „appeasementspolitiek" jegens Hitler toe heeft geleid: tot een volkerenslaching die de posities van het imperialisme tot in de fundamenten heeft aangetast. NU de even zekere wetenschap, dat een derde wereldoorlog het tot dan toe veilige grondgebied der Verenigde Staten even verwoestend zal treffen als Europa. Ofschoon de wetmatigheid van het militair-industriële complex wezenlijk dezelfde is gebleven, plaatst de konkrete machtsverhouding in de wereld de sterkste en grootste mogelijkheid binnen dat complex voor een beslissing die niet te ontlopen valt:

OF de realiteit erkennen, steeds verder erkennen; niet alleen in Indo-China, niet alleen in Angola, maar ook in Europa, wat betekent: ontspanning, vermindering van bewapening, co-existentie met de socialistische wereld.

OF steeds verder gaande bewapening, verstrengeling met de Europese krachten die de revanche voor de nederlaag van 1945 uit zijn: met de Strauss-Abs-groep, de voorzetters van IG Farben, met Degussa, Kraftwerk Union, zowel industrieel als militair als politiek.

De wacht wordt afgelost

De hardnekkigheid waarmee Amerikaanse senatoren thans de reputatie van leidende figuren uit die Duitse groep op de keien gooien - die van Bilderberg-prins Bernhard inclusief - laat zien dat belangrijke groepen in Washington tot de praktijk van het „à la guerre comme à la guerre" zijn overgegaan. Met Strauss en de CDU-

CSU-macht als voornaamste doelwit. Alleen dááruit laat zich ook verklaren, dat Nederlandse persorganen die altijd hun eigen luik naar de Amerikaanse wind plegen te laufen - die van de Nederlandse Dagblad Unie, „Het Parool”, de „Haagse Courant” -, hebben begrepen of vernomen, dat het dáár om gaat, zodat zelfs, ja juist!, de jacht op Bernhard vrij is; inclusief de konsekwentie van een gedwongen aftreden door Juliana. Trouwens: zou óóit anders een Nederlandse regering dat sein hebben gegeven?!

In de Verenigde Staten maakt men tabula rasa met zijn gevaarlijkste Westduitse, Japanse en daarmee verbonden konkurrenten/bondgenoten, nu er andermaal zaken op bewapeningsgebied moeten worden gedaan. Ook in Parijs heeft men dat blijkbaar goed begrepen. Beter dan de heer *Piet Dankert* tot diens dreigende schade. Ook andere Nederlandse politici zien waarschijnlijk met rode wangetjes toe, nu zo rigoureuus in Atlantis opruiming wordt gehouden.

Want het is niet gering, wat er binnen ons koninkrijk gebeurt: aflossing van de wacht, tussen *Soestdijk* en *Drakesteijn*, of wellicht *Het Loo*. Als mogelijk voorschot op een nóg iets belangrijker: am Rhein!